

Jaarstukken 2019

BEL Combinatie

Jaarverslag en jaarrekening over het boekjaar 2019

Dhr. N. Mol
Voorzitter

Mw. E. Ruizeveld de Winter
Secretaris

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de BEL Combinatie op 14 juli 2020.

Dit is een uitgave van de BEL Combinatie
Datum: 6 april 2020

Zuidersingel 5
3755 AZ Eemnes

Postbus 71
3755 ZH Eemnes

Tel. 14 035
info@belcombinatie.nl

INHOUDSOPGAVE

AANBIEDING	9
FINANCIEEL RESULTAAT	11
MAJEURE ONTWIKKELINGEN	12
LEESWIJZER	15
 JAARVERSLAG	 16
 1 PROGRAMMAVERANTWOORDING	 17
PROGRAMMA 1 BEDRIJFSVOERING	17
PROGRAMMA 2 DIENSTVERLENING	19
PROGRAMMA 3 ORGANISATIE ONTWIKKELING	20
PROGRAMMA 4 INFORMATIE EN ICT	22
PROGRAMMA 5 OMGEVINGSWET	25
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN & OVERHEAD	27
 2. PARAGRAFEN	 28
A. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	28
B. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	30
C. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	37
D. PARAGRAAF FINANCIERING	38
E. OVERIGE PARAGRAFEN	42
 JAARREKENING	 43
 3 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN EN DE TOELICHTING	 44
3.1 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	44
3.2 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per programma	48
3.3 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per kostencategorie	49
3.4 Analyse saldo 2019 ten opzichte van begroting	50
3.5 Incidentele baten en lasten	52
3.6 Wet normering topinkomens	53
3.7 Analyse begrotingsrechtmatigheid	54
 4 BALANS	 56
4.1 Balans per 31 december 2019	56
4.2 Activa	58
4.3 Passiva	61
4.4 EMU - Saldo	64
4.5 Elementen die buiten de balanstellingen vallen	65
4.6 Toelichting op de balans	66
 5 BIJLAGEN	 67
5.1 Bijlage 1: Investeringsprojecten	67

5.2	Bijlage 2: Overzicht Programma - Taakveld - Kostenplaats	69
5.3	Bijlage 3: Taakveldoverzicht	70
6	CONTROLEVERKLARING	72
7	VASTSTELLINGSBESLUIT	73
8	LIJST VAN TABELLEN EN FIGUREN	74

AANBIEDING

Voor u liggen de jaarstukken 2019 van de BEL Combinatie. We sluiten het jaar af met een positief resultaat van zo'n € 58.000. Dit ligt in lijn met het verwachte resultaat dat in september is vermeld in de zomernota.

In 2019 hebben wij heel veel aandacht besteed aan “financial control” binnen de BEL Combinatie. In dit kader hebben de Directieraad en het Managementteam van de BEL Combinatie samen maatregelen getroffen in de bedrijfsvoering met voelbare gevolgen voor zowel de BEL Combinatie als de BEL-gemeenten om financieel in control te zijn en tegelijkertijd de bedrijfsvoering te verbeteren. Dit zoals ook aan de gemeenteraden is toegezegd in onze reactie op de zienswijze van de gemeenten n.a.v. de jaarstukken 2018.

Door middel van interne managementrapportages en de zomernota heeft de directie samen met de teamleiders meer bewustwording gecreëerd en een handelingsperspectief ontwikkeld om te sturen op de financiën van de BEL Combinatie. Voorbeelden van specifieke maatregelen die in 2019 zijn genomen:

Inhuur van externen binnen de loonsom bij vacatures en ziekte

Er wordt niet meer ingehuurd op basis van beschikbare uren maar op beschikbare middelen binnen de formatie. Doordat inhuur duurder is, kunnen minder uren worden afgenomen om binnen het budget te blijven. Er wordt ingehuurd binnen de loonsom. Het gevolg hiervan is dat de BEL Combinatie meer prioriteert en de consequenties van minder uren in de organisatie voorlegt aan de colleges en de gemeenteraden.

Opleidingsbudget

Om binnen het opleidingsbudget te blijven, is gekeken naar welke opleidingswensen gehonoreerd konden worden in 2019 en welke konden worden uitgesteld naar 2020.

Temporisering programmamanagement

Binnen de organisatie is een aantal programma's die bijdragen aan de ontwikkeling van de organisatie. Om financieel in control te zijn, zijn er maatregelen genomen binnen het programma bedrijfsvoering en het programma dienstverlening. Er is gekozen om niet extern in te huren bij ziekte en benodigde inzet van een medewerker bij de ondersteuning van de colleges van Blaricum en Laren. De programma's Informatie en ICT, de omgevingswet en organisatieontwikkeling zijn gecontinueerd.

Maatwerk opdrachten van de BEL-gemeenten

Nieuwe opdrachten van de BEL-gemeenten die niet waren voorzien in de DVO 2019 werden opgepakt, mits middelen beschikbaar waren gesteld bij de opdrachtverstrekking.

Ieder jaar doen wij onze uiterste best gedaan om de maatschappelijke doelen te behalen. Daarnaast lag voor de organisatie de focus op het in orde brengen en houden van de interne bedrijfsvoering. In 2020 zal de aandacht voor de interne bedrijfsvoering en financial control binnen de BEL Combinatie worden voortgezet door in te huren binnen de loonruimte en door het sturen op de DVO's die zijn overeengekomen met de gemeenten. Mocht door ziekte of vacatureruimte binnen de BEL Combinatie

of door nieuwe wensen vanuit de colleges de DVO in gedrang komen, dan worden de gevolgen zichtbaar gemaakt en keuzes voorgelegd aan bestuur en raad. Naast de interne bedrijfsvoering zal de focus ook worden gericht op het realiseren van doelen voor onze inwoners en bestuurders.

Het afgelopen jaar hebben wij door middel van informele raadsbijeenkomsten onze raden bijgepraat over de ontwikkelingen in de BEL. Het is belangrijk om ambtelijk en bestuurlijk op één lijn te zitten en dezelfde verwachtingen te hebben over de te leveren resultaten. Nabijheid van de drie colleges en gemeenteraden bij de BEL Combinatie creëert wederzijds begrip en vertrouwen. We zullen, samen met ons bestuur en de gemeenteraden, verder werken aan een krachtige en toekomstbestendige organisatie.

Uiteindelijk kunnen we terugkijken op een mooi jaar en zijn trots op de behaalde prestaties en ontwikkelingen.

Corona en gevolgen voor de BEL Combinatie

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. De BEL Combinatie streeft naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen ten behoeve van Blaricum, Eemnes en Laren. Daarnaast worden de reguliere werkzaamheden zoveel mogelijk gecontinueerd. Daarbij wordt rekening gehouden met het advies van het kabinet om thuis te werken. Om dit laatste mogelijk te maken zijn in 2020 extra kosten gemaakt voor onder andere ICT. Omdat onduidelijk is hoe lang deze maatregelen van kracht blijven en of en zo ja in welke vorm er sprake is van compensatie vanuit het Rijk is bij het opmaken van de jaarstukken in april 2020 niet te zeggen welke (financiële) impact deze pandemie uiteindelijk op de BEL zal hebben.

FINANCIEEL RESULTAAT

VERWACHT RESULTAAT ZOMERNOTA 2019

In het Algemeen Bestuur van 17 september jl. is de zomernota 2019 BEL Combinatie voorgelegd ter kennisname. Het doel van deze zomernota is om halverwege het begrotingsjaar inzicht te geven in de realisatie (tot juli) van de begroting en programma's van de BEL. Het verwachte resultaat in deze zomernota bedroeg circa € 60.000 positief. In deze zomernota was geen rekening gehouden met begrotingswijzigingen, omdat deze nog niet waren vastgesteld.

BEGROTINGSWIJZIGINGEN EN VOORSTEL FINANCIERING BELASTINGTAKEN

De gemeenten hebben de BEL Combinatie verzocht de gemeenten niet voor voldongen feiten te stellen, maar tijdig aan te geven wanneer er extra middelen nodig zijn. Daarom zijn in oktober twee begrotingswijzigingen en een voorstel over financiering belastingtaken voorgelegd aan de drie gemeenteraden. De eerste begrotingswijziging was een technische wijzigingen waarin de autonome ontwikkelingen waren opgenomen. Deze ontwikkelingen waren reeds bekend en de budgetten zijn aangevraagd voor heel 2019.

De tweede begrotingswijziging bestond uit ontwikkelingen met beleidsmatige keuzes en bij het voorstel over financiering belastingtaken werd een bijdrage gevraagd voor de uitvoering van de belastingtaken. De kosten voor de beleidsontwikkelingen uit de tweede begrotingswijziging en de belastingtaken zijn voor de eerste drie kwartalen opgevangen binnen de begroting van de BEL Combinatie. De gemeenten hebben een bijdrage geleverd aan de kosten voor de uitvoering van de werkzaamheden in het vierde kwartaal.

DEFINITIEF RESULTAAT 2019

Het definitieve resultaat van de BEL Combinatie over 2019 bedraagt circa € 58.000 positief. De directie van de BEL Combinatie heeft gedurende het jaar sterk gestuurd op een resultaat dat binnen de begroting zou passen. Hierbij is continu gekeken naar de resterende financiële ruimte en zijn op basis hiervan bewuste keuzes gemaakt. Het positieve resultaat wordt veroorzaakt door de som van saldo's op de verschillende kostencategorieën. Dit gaat voornamelijk over de overige goederen en diensten en het restant van de stelpost Versterking BEL Combinatie. Door te sturen op een passend resultaat zijn niet alle gelden voor de versterking van de BEL Combinatie ingezet. Voor een totaal-overzicht van de resultaten inclusief een toelichting per kostencategorie, verwijzen we naar hoofdstuk 3 (p. 49).

Resultaatbestemming

Er wordt voorgesteld om het positieve resultaat van € 58.231 te storten in de algemene reserve.

MAJEURE ONTWIKKELINGEN

Net als voorgaande jaren hebben wij ingezet op investeringen in de ontwikkeling van onze teams en medewerkers. Er is volop gebruik gemaakt van het opleidingsbudget en medewerkers hebben zich zowel persoonlijk als professioneel ontwikkeld. Hieronder zijn enkele belangrijke ontwikkelingen kort toegelicht.

Evaluatie BEL model

De afgelopen jaren hebben bestuurlijk gezien in het teken van de ARHI procedure gestaan. In 2017 en 2018 vochten Laren en Blaricum voor het behoud van hun zelfstandigheid en oriënteerde Eemnes zich op de toekomst voor het geval Laren en Blaricum de BEL moesten verlaten. Eind 2018 viel het verlossende woord, de ARHI werd stop gezet en Laren en Blaricum konden als zelfstandige gemeenten hun toekomst tegemoet zien. In 2019 kwam het politieke besef dat zelfstandige gemeenten alleen dan goed kunnen functioneren en bestuurskrachtig kunnen opereren als het ambtelijke apparaat dat uitvoering geeft aan de politieke ambities goed geoutilleerd is.

Eind 2019 is daarom gestart met de evaluatie van het BEL model. Hierin staat met name de vraag centraal of en hoe de organisatie wijzigingen die in 2016 doorgevoerd zijn bijgedragen hebben aan een sterke BEL Combinatie. Ook zal in het eerste kwartaal van 2020 een benchmark uitgevoerd worden waarmee inzichtelijk wordt hoe de kosten en de resultaten van de BEL Combinatie zich verhouden tot andere, vergelijkbare gemeenten.

Dienstverleningsovereenkomsten (DVO)

In onze Gemeenschappelijke Regeling is vastgesteld dat de BEL Combinatie jaarlijks een DVO opstelt met de gemeenten waarin aangegeven staat welke werkzaamheden uitgevoerd worden tegen welke kosten. Hierbij is aandacht voor prioritering, beschikbare capaciteit, sturing en bewaking van de uitvoering belangrijk. In 2019 is nieuw leven geblazen in de dienstverleningsovereenkomsten, zo zijn bijvoorbeeld nieuwe formats voor periodieke rapportages vastgesteld. Vanaf 2020 zal ieder kwartaal overleg plaatsvinden over de voortgang van de DVO, zodat hier vroegtijdig op geanticipeerd kan worden.

Cluster Heffen en Waarderen (Team Control & Financiën)

De besluitvorming over de uitbesteding van de belastingtaken van de BEL-gemeenten is in 2019 in een volgende fase gekomen. Na het stopzetten van de Arhi-procedure eind 2018 vraagt het Algemeen Bestuur aan de Directieraad om de organisatie verder te ontwikkelen en te versterken. Hierin past de eerder ingezette lijn dat bekeken wordt of taken in huis goed gedaan kunnen worden, beter in samenwerking met anderen kunnen worden opgepakt of aan anderen worden uitbesteed. In dat kader speelt ook de vraag of de BEL Combinatie op het terrein van de bedrijfsvoering kan samenwerken met andere gemeenten. Binnen deze context wil de Directieraad het uitbestedingsproces van de uitvoering van de belastingtaken voortzetten om kwetsbaarheden te reduceren.

De kwetsbaarheid van de uitvoering van de belastingtaken blijkt onder andere uit het oordeel van de Waarderingskamer voor de uitvoering van de wet WOZ dat in de afgelopen jaren is teruggelopen met dieptepunten in 2014 en 2017. De BEL Combinatie mocht in 2014 en 2017 op basis van het voorlopige oordeel geen aanslagen meer opleggen. Diverse verbeterplannen hebben ervoor gezorgd dat we elk jaar toch de aanslagen op konden leggen.

Het vervolg van de besluitvorming is opgeknipt in vier fasen en twee soorten besluiten, te weten: principebesluiten en uitvoeringsbesluiten:

- Fase 1 Voorgenomen principebesluit
- Fase 2 Business case
- Fase 3 Medezeggenschapstraject voorgenomen uitvoeringsbesluit
- Fase 4 Feitelijke uitvoering/ transitie.

Cluster Planning & Control (team Control & Financiën)

In 2019 heeft het cluster Planning & Control een kwaliteitsverbeterslag gemaakt. Het hele team stelde in mei doelen op waar gedurende het jaar aan is gewerkt. Hierbij lag de focus op het verbeteren, vastleggen en borgen van processen en verantwoordelijkheden. Ook is aandacht besteed aan een betere dienstverlening aan andere teams. Zo is er een draaiboek gemaakt voor de P&C cyclus, zijn infographics met planningen ontworpen en zijn organisatiebrede trainingen gegeven over budgetbeheer.

Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)

Het integraal beheer gaat over het versterken van de kwaliteit van de buitenruimte en onderzoek naar de toekomstige rol van de buitendienst. Met de medewerkers is gekeken naar een passend toekomstscenario voor de Buitendienst. Om tot een toekomstbestendige buitendienst te komen, heeft Antea Group drie scenario's uitgewerkt. Deze scenario's zijn in afstemming met de directieraad en portefeuillehouders kwalitatief beoordeeld. Uit de uiteindelijke beoordeling is naar voren gekomen dat het scenario "serviceorganisatie plus" verder uitgewerkt kon worden.

2019 is het jaar geweest van het uitwerken van de "serviceorganisatie plus" en het combineren met het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). De medewerkers van de Buitendienst van de BEL-combinatie zullen zich, voor het onderhoud en het beheer, vanaf 1 januari 2020 richten op de drie centra van de drie gemeenten en op de drie begraafplaatsen. Het jaar 2019 is gebruikt voor de ontwikkeling van onze medewerkers in nieuwe rollen die zij gaan vervullen. Daarnaast is voor de overige gebieden, buiten de drie centra en de begraafplaatsen, het onderhoud en beheer door aanbestedingen op de markt gezet. In het najaar van 2019 is de aanbesteding geweest en in november 2019 zijn de werkzaamheden gegund aan Sight Landscaping.

ICT Evaluatie programma 2016 – 2019

Het programma I en ICT over de periode 2016-2019 is afgerond. Hiervoor is een evaluatierapport opgesteld, waarin inzicht wordt gegeven in de genomen stappen, de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van onze ambities en welke resultaten we hebben geboekt. Uit de evaluatie blijkt onder andere dat wij meer ambities hebben gerealiseerd dan verwacht, grote stappen hebben gezet ten opzichte van de digitale weerbaarheid en dat ons digitale stelsel boven Nederlands gemiddelde is ingericht. Daarnaast is het informatiebeheer adequaat, maar wel kwetsbaar. We hebben geleerd dat wij onze projecten op een andere manier gaan vormgeven om zo meer organisatorische betrokkenheid te realiseren. Op deze manier worden medewerkers meer betrokken bij benodigde projectactiviteiten. Begin 2020 zullen alle uitkomsten van de evaluatie gedeeld en besproken worden met het Dagelijks en Algemeen Bestuur.

U heeft de belangrijkste ontwikkelingen van 2019 kunnen lezen en welk financieel resultaat dit jaar is behaald. De jaarstukken 2019 bieden een uitgebreid overzicht. Bij het samenstellen van de jaarstukken 2019 is voor dezelfde opzet gekozen als in 2018. Tegelijk is rekening gehouden met de eisen van de regels Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Volgens artikel 24 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), bestaan de jaarstukken uit:

- het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen);
- de jaarrekening (staat van baten en lasten, de balans en toelichting).

Tenzij anders vermeld zijn alle bedragen in euro's en afgerond op hele getallen. Door deze afronding kan een optelverschil ontstaan. Duiding 'resultaat' in de financiële tabellen:

Bedrag + : resultaat is negatief (verlies) méér uitgaven of minder inkomsten dan begroot.

Bedrag - : resultaat is positief (winst) minder uitgaven of méér inkomsten dan begroot.

Hieronder beschrijven we kort de verschillende onderdelen van de jaarstukken.

Jaarverslag

Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en een aantal paragrafen. De programmaverantwoording gaat in op de realisatie van het programmaplan, zoals in de Begroting 2019 staat. De activiteiten van de BEL Combinatie zijn verdeeld over de volgende vijf deelprogramma's die samen één totaalprogramma vormen:

- Bedrijfsvoering
- Dienstverlening
- Organisatie ontwikkeling
- Informatie en ICT
- Omgevingswet

Elk deelprogramma geeft inzicht in de mate waarin de voorgenomen doelstellingen zijn bereikt en de mate waarin en wijze waarop de beoogde prestaties zijn gerealiseerd.

In de paragrafen besteden we aandacht aan een aantal financiële en bedrijfsmatige onderwerpen die door de programma's heenlopen. De volgende paragrafen, die op grond van het BBV in de jaarstukken verplicht zijn op te nemen, zijn van toepassing op de BEL Combinatie:

- Bedrijfsvoering
- Weerstandsvermogen
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering

Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit de balans en het overzicht van baten en lasten. De balans toont de verhouding tussen bezittingen en schulden. Het overzicht van baten en lasten laat zien welke inkomsten en uitgaven de BEL Combinatie in het betreffende jaar had. Beide overzichten bevatten een toelichting.

JAARVERSLAG

1 PROGRAMMAVERANTWOORDING

PROGRAMMA 1 BEDRIJFSVOERING

Het programma bedrijfsvoering focust zich op de volgende onderwerpen:

- De basis op orde;
- Procesbeheersing en kwaliteitszorg
- Besturen / opdrachtgevers

Voor een goede uitvoering van programma bedrijfsvoering is een programmamanager onontbeerlijk. Binnen onze eigen formatie hebben we dit niet beschikbaar. De directie heeft ervoor gekozen om de beperkte middelen voor inhuur niet te besteden aan een programmamanager maar deze middelen voorsnog in dienst te stellen van het realiseren van de maatschappelijke opgaven van de gemeenten. Dit heeft tot gevolg dat we de uitvoering van het programma bedrijfsvoering voor dit jaar slechts minimaal op hebben kunnen pakken.

(Financiële) basis op orde: beheer en sturing organisatie

Financieel beheer

In de bedrijfsvoering van onze organisatie hebben we nog niet op alle fronten de basis op orde. In het programmaplan is daarom onder andere het implementeren van het software pakket LIAS en de verplichtingenadministratie opgenomen. In het eerste half jaar van 2019 is LIAS succesvol geïmplementeerd. LIAS is gericht op het verbeteren van Planning & Control producten, zoals de jaarstukken, begroting en de kadernota. Voor de verplichtingenadministratie zijn het afgelopen jaar goede voorbereidingen getroffen. Naast de implementatie van dit systeem moesten ook de workflow en e-facturatie ingevoerd worden. Deze uitvoering van deze werkzaamheden was niet haalbaar met de beschikbare capaciteit. De verplichtingenadministratie is om deze reden vooruitgeschoven en de verwachting is dat deze medio 2020 in gebruik kan worden genomen.

Met LIAS en de verplichtingenadministratie kunnen we de periodieke managementrapportages weer herintroduceren wat leidt tot een betere sturing op budgetten, ziekteverzuim en inhuur. Hiervoor is het belangrijk dat onze medewerkers de budgetten onder hun verantwoordelijkheid beter gaan beheren. Het team Control & Financien heeft daarom een training voor de budgethouders binnen de BEL Combinatie opgesteld. In 2019 is deze training voor meerdere teams verzorgd en vanaf 2020 zullen de trainingen halfjaarlijks plaatsvinden.

Procesbeheersing en kwaliteitszorg

In de managementletter en het accountantsverslag staan bevindingen van de accountant. Tijdens de controles in 2018 was het algemene beeld dat de basis op orde is en dat de afgelopen jaren stapsgewijs is gewerkt aan het versterken van de interne beheersing. De genomen maatregelen hebben effect gehad, maar er waren nog diverse bevindingen. Begin 2019 is een plan van aanpak geschreven om deze bevindingen binnen de BEL Combinatie op te pakken. In dit plan van aanpak stonden onder meer

acties die betrekking hebben op interne beheersing, rechtenbeheer, dataveiligheid en interne beheersing.

In 2019 zijn verschillende stappen gezet. Hieronder zijn een aantal toegelicht:

- *Integrale beheersing*
De risicoprocessen rondom dataveiligheid, privacy, inhuur, rechtmatigheid, financiële sturing en aanbesteding zijn in beeld gebracht. Eind 2019 is gestart met het in beeld brengen van de volledigheid van deze processen. Daarnaast worden eventuele controles ingevoerd ten behoeve van het minimaliseren van mogelijke risico's.
- *Dataveiligheid en rechtenbeheer*
Per applicatie is een autorisatiematrix opgesteld. Hierin worden alle mogelijke functionaliteiten van de applicatie weergegeven en welke rol welke rechten heeft. Voor alle applicaties zijn de autorisatiematrixen onder de loep genomen en aangepast waar nodig, daarnaast is proces vastgelegd met betrekking tot de actualisatie van de matrixen.
- *Controle WOZ-administratie*
Medio 2019 is een samenwerking aangegaan met een ander taxatiebureau. De focus heeft hierdoor gelegen op de implementatie van een nieuwe waarderingsapplicatie en de conversie van de bestanden. Daarbij hebben we de afhandeling van de bezwaarschriften in eigen beheer opgepakt. De afstemming welke standaardcontroles gaan plaatsvinden over de controle de aanslagen 2019 wordt in het eerste kwartaal van 2020 opgepakt.
- *Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)*
Alle verplichte elementen uit de AVG zijn procedureel verankerd in het I-Navigator.

Een aantal acties zijn door capaciteitsproblemen en systeem ontwikkelingen doorgeschoven naar 2020. Dit geldt bijvoorbeeld voor de functiescheiding in processen en de aanpassing van het integriteitsbeleid.

Besturen / opdrachtgevers

Collegeprogramma's en dienstverleningsovereenkomst (DVO)

De BEL Combinatie is dé ambtelijke organisatie van Blaricum, Eemnes en Laren en is als zodanig belast met de uitvoering van de drie collegeprogramma's. Hiervoor maken wij gebruik van een integrale bestuurlijke (meerjaren)planning en projectplanning. Daarnaast is nadrukkelijk gekeken naar de collegeprogramma's bij de opstelling van kadernota, begrotingen en de DVO.

In onze Gemeenschappelijke Regeling is vastgesteld dat de BEL Combinatie jaarlijks een DVO opstelt met de gemeenten waarin aangegeven staat welke werkzaamheden uitgevoerd worden tegen welke kosten. Hierbij is aandacht voor prioritering, beschikbare capaciteit, sturing en bewaking van de uitvoering belangrijk. In 2019 is nieuw leven geblazen in de dienstverleningsovereenkomsten, zo zijn bijvoorbeeld nieuwe formats voor periodieke rapportages vastgesteld. Vanaf 2020 zal vier maandelijks overleg plaatsvinden over de voortgang van de DVO, zodat hier vroegtijdig op geanticipeerd kan worden.

Voor de stand van zaken met betrekking tot formatiecijfers, externe inhuur en ziekteverzuim wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering (pagina 26).

PROGRAMMA 2 DIENSTVERLENING

De BEL Combinatie is primair een dienstverlenende organisatie voor de inwoners en bedrijven van de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren. Contact met inwoners en bedrijven is dus de kerntaak van de BEL Combinatie. Het contact verloopt in veel gevallen via de medewerkers van het team Publiek, maar ook steeds vaker via onze digitale kanalen.

In 2019 werden door de medewerkers duizenden vragen beantwoord en eveneens duizenden aanvragen behandeld. Het Programma Dienstverlening heeft in 2019 niet alle stappen kunnen zetten. De programmamanager Dienstverlening, tevens teamleider Publiek was in 2019 ook waarnemend teamleider van het team Vergunningen, Handhaving en Juridische Zaken. Toch werden er in 2019 ook goede stappen gezet door de medewerkers van de BEL Combinatie.

Intern werd een project gestart om het proces voor Meldingen Openbare Ruimte (MOR) sterk te verbeteren. Jaarlijks melden onze inwoners duizenden gevallen over de openbare ruimte. Het kan hierbij gaan over overlast rondom overhangend groen, niet-werkende straatverlichting, afval in de berm, verzakkingen in de bestrating en tal van andere zaken. Duidelijk was dat de wijze van melden en de doorlooptijd van de afhandeling als ook de communicatie met onze inwoners tijdens het afhandelproces, ernstig tekort schoot. Vanuit het programma informatie en ICT is de nieuwe applicatie geïnstalleerd waarmee op de website de meldingen door de inwoners kunnen worden gedaan. Hierdoor is het niet meer mogelijk een melding over één zelfde object 2x te ontvangen. Het proces wordt steeds verder verbeterd door medewerkers vanuit alle betrokken afdelingen. Nadat uit uitvoerige testen zal blijken dat het systeem en proces betrouwbaar genoeg is, zal een bijbehorende app bij onze inwoners onder de aandacht worden gebracht. Uiteindelijk zullen onze inwoners veel eenvoudiger meldingen kunnen doen en hun melding kunnen blijven volgen.

Verder werden er gedurende 2019 stelselmatig analyses gemaakt van en gerapporteerd over de beantwoording van telefonische vragen en aanvragen. Door de rapportages en sturing op het tijdig terugbellen van onze inwoners, bleek in de loop van 2019 dat het aandeel openstaande terugbel notities sterk werd teruggebracht. Waar in eerdere jaren soms wel 75-100+ terugbelnotities in het systeem waren opgenomen, daalde dit in 2019 naar 15-40 achterstallige terugbelnotities. Daarbij moet opgemerkt dat dit lang niet altijd achterstallige telefoonacties waren. Veelal werden onze inwoners wel teruggebeld maar werd de terugbelactie administratief niet afgehandeld. In 2020 zullen nieuwe servicenormen worden vastgesteld en frequent worden gemeten, om daarmee onze dienstverlening nog verder te verbeteren.

Ook troffen we in 2019 de voorbereidingen voor het frequent uitvoeren van klanttevredenheidsonderzoeken, zoals Waar staat je gemeente. Om de twee jaar zullen we de kwaliteit van onze dienstverlening blijven meten en de uitkomsten daarvan gebruiken om concrete verbeteringen door te voeren. Sinds 2019 heeft het team Publiek een nieuwe teamleider. Zij zal vanaf 1 januari 2020 de rol van Programmamanager Dienstverlening gaan uitvoeren. Met nieuw elan en voldoende aandacht voor het programma Dienstverlening, verwachten we het komende jaar mooie zichtbare stappen te kunnen zetten in de verdere verbetering van onze dienstverlening aan onze inwoners, bedrijven en instellingen.

Het Programma Organisatieontwikkeling 2018-2020 omvat de noodzakelijke ontwikkeling en cultuurverandering naar een toekomstgerichte wendbare organisatie. Als gemeentelijke werkorganisatie is wendbaarheid nodig om de producten en dienstverlening voortdurend aan te sluiten op de lokale en landelijke maatschappelijke ontwikkelingen en wet- en regelgeving. We willen een organisatie zijn waar iedere medewerker weet wat hij kan en wat zijn bijdrage is aan het geheel. In die organisatie geven leidinggevenden ruimte aan de groei en talenten van de medewerkers zodat ze optimaal kunnen bijdragen aan de dienstverlening en het vervullen van de maatschappelijke opgaven van de BEL gemeenten.

Eind 2018 heeft de directie in opdracht van het Algemeen Bestuur een directievisie ontwikkeld om de BEL Combinatie te versterken, zodat ze haar taken de komende jaren adequaat kan uitvoeren. In de visie is een aantal focuspunten opgenomen die onderdeel uitmaken van de organisatieontwikkeling.

Duurzame inzetbaarheid

In onze visie op de wendbare organisatie past dat we de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers zoveel mogelijk stimuleren. Dit verstevigt de continuïteit van de bedrijfsvoering, vergroot het werkgeluk van medewerkers en vermindert uitval. Duurzame inzetbaarheid wordt bepaald door een samenspel van vakbekwaamheid, motivatie, persoonlijke ontwikkeling, vitaliteit en loopbaanambities.

Naast de eigen verantwoordelijkheid van de medewerker, is er ook een zorgtaak voor de werkgever. Te hoge werkdruk of andere aspecten die maken dat het in een team niet naar wens verloopt, kunnen leiden tot uitval, achterstanden, fouten etc. Permanente aandacht voor een gezonde werkcultuur, het vergroten van het probleemoplossend vermogen van de medewerkers en ontwikkelen van eigenaarschap voor het eigen vakgebied is daarbij essentieel.

Een goede vitaliteit van medewerkers betekent fysieke en mentale weerbaarheid. Vitaliteit staat blijvend hoog op de agenda. De organisatie ondersteunt vitaliteitsinitiatieven van medewerkers en medewerkers kunnen het Individueel Keuze Budget hieraan besteden. Het bedrijfsrestaurant heeft nu gezonde alternatieven en dat is een groot succes. Er is een gezondheidscoach beschikbaar en medewerkers kunnen hardloop trainingen doen.

Sinds 1 juli draagt de BEL Combinatie bij aan een rookvrije generatie door het sluiten van de rookruimte in het BEL-kantoor en door het verbieden van roken in de openbare ruimte rond onze gemeentelijke gebouwen.

Ontwikkelen

Ontwikkeling van medewerkers

Opleidingen en trainingen zijn essentiële instrumenten in de beoogde ontwikkeling en in het duurzaam inzetbaar houden van medewerkers. Bovendien dragen ze in positieve zin bij aan de kwaliteit van de dienstverlening. In 2019 hebben we gezien dat medewerkers van de BEL Combinatie, net als vorig jaar, veel gebruik maken van de mogelijkheden om zichzelf verder te ontwikkelen, zowel persoonlijk als professioneel. Veel van deze opleidingen zijn vak gerelateerd. De verruiming van het opleidingsbudget was hiervoor nodig en toereikend.

Leiderschaps- en teamontwikkeling

De directie en teamleiders vormen samen het managementteam van de BEL Combinatie. Zij hebben gezamenlijke en individuele ontwikkeltrajecten die ertoe moeten bijdragen aan een optimaal functionerend directie-managementteam dat in staat is de strategische doelen te realiseren en de organisatie op een eenduidige manier aan te sturen, met ruimte voor maatwerk.

Er is geïnvesteerd in de teamleiders om de samenhang en sturings- en ontwikkelkracht in de organisatie te vergroten. Dit is gebeurd vanuit de overtuiging dat de investering in de teamleiders terecht komt bij de teams en de medewerkers. Binnen dit kader hebben de teamleiders in 2019 een teamcoachingstraject afgerond. Er is een stevige basis gelegd van samenwerking en vertrouwen. De volgende stap is versteviging van het MT als geheel.

De teams blijven in ontwikkeling. De kernvraag is steeds of het team 'fit to the job' is. De teams ontwikkelen zich aan de hand van de opgaven waar zij voor staan: wettelijk, maatschappelijk, digitaal, organisatorisch of samenwerking. Ook is gewerkt aan een meer zakelijke, proces- en projectmatige opstelling in het opdrachtgeven/opdrachtnemen (OG/ON).

Besturingsvraagstuk BEL-organisatie

In 2019 heeft de nadruk gelegen op het goed functioneren en versterken van de BEL als geheel. Belangrijk daarin is een betere balans te vinden tussen de opdrachtgevers- en de eigenaarsrol van de BEL gemeenten. Over dat thema hebben diverse gesprekken plaatsgevonden tussen directieraad en teamleiders, Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur. De BEL-raden zijn door de directie bijgepraat over de ontwikkelingen in de organisatie. We hechten er waarde aan dit twee keer per jaar te blijven doen. Nabijheid van de drie colleges en gemeenteraden bij de Bel Combinatie creëert wederzijds begrip en steun.

Eind 2019 is gestart met de evaluatie van het BEL model waarin met name de vraag centraal staat of en hoe de organisatiewijzigingen die in 2016 doorgevoerd zijn bijgedragen hebben aan een sterke BEL Combinatie. Ook zal in het eerste kwartaal van 2020 een benchmark worden uitgevoerd waarmee inzichtelijk wordt hoe de kosten en de resultaten van de BEL Combinatie zich verhouden tot andere, vergelijkbare, gemeenten.

Ontwikkelingen 2019

De koers is uitgezet waarbij we ons als compacte digitale organisatie ontwikkelen naar een flexibele, ondernemende en goede digitale organisatie. Dit is nodig vanwege interne ontwikkelingen, onze wens tot kosteneffectieve professionele (digitale) dienstverlening, en vanwege omstandigheden die vanuit de overheid op ons af komen. De BEL Combinatie anticipeert met haar programma Informatie en ICT op de komst van de Omgevingswet en op de Digitale Agenda Overheid met meerdere ontwikkelpijlers.

Figuur 1 Kansen en uitdagingen in de digitale samenleving (ICT)

Zo willen we steeds meer integrale E-diensten aanbieden en zelf ook volledig digitaal en flexibel in de keten werken. De basisinrichting hebben we in de periode 2016-2018 neergezet. Deze basis breiden we nu verder uit, onder andere door meerdere (keten)processen digitaal te ontsluiten en in te richten. In 2019 heeft de BEL Combinatie en haar deelnemende gemeenten het lidmaatschap met Dimpact opgezegd per 31 december 2019. De voordelen van het lidmaatschap sluiten onvoldoende aan op de huidige inrichting van de BEL Combinatie. In de volgende paragrafen staan de voornaamste projecten die we hebben genomen om onze ambities invulling te kunnen geven.

- **Systeem voor bestuurlijke stukken**

Voor de voorbereiding van de bestuurlijke stukken zijn we overgestapt op een ander systeem (van Babs naar MyCorsaNext). Door de module van Corsas, staan zijn onze documenten direct opgeslagen in onze centrale archief en worden de genomen (proces)stappen die genomen zijn als zogenoemde metadata opgeslagen. Daarnaast realiseren we in de totale keten vereenvoudiging van diverse processtappen bij steller, bestuurssecretariaten en griffie's, creëren we gebruikersgemak en een structurele verlaging van onze jaarlijkse kosten. Voor de bestuurlijke agendering blijft I-babs als applicatie..

- **Invoering LIAS**

In het eerste half jaar van 2019 is LIAS succesvol geïmplementeerd. LIAS is gericht op het verbeteren van Planning & Control producten, zoals de jaarstukken, begroting en de kadernota.

- **Applicatie voor digitaal waarmerken**

In de eerste helft van 2019 is onderzoek gedaan naar een digitaal 'waarmerk' applicatie die het waarmerk- en uitgaandepostproces volledig digitaal kan laten verlopen. In het tweede kwartaal is deze applicatie gevonden en gedemonstreerd en in het derde/vierde kwartaal is de applicatie technisch

ingericht. In het eerste kwartaal van 2020 gaan we testen en gaan we het digitaal waarmerken in gebruik nemen.

- **Nieuw digitaal loket (DigiD en E-herkenning)**

De BEL Combinatie had nog geen ontsluiting van E-herkenning voor ondernemers. E-formulieren voor ondernemers waren nog niet ingericht terwijl de vraag hiernaar toeneemt. In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen om een nieuw loket voor BEL Combinatie te ontsluiten waarmee we zowel DigiD ontsluiten voor burgers en e-herkenning voor ondernemers. De e-formulieren worden in 2020 geïmplementeerd (denk hierbij aan hondenbelasting aangifte, de gehandicaptenparkeerplaats aanvragen, subsidie sport aanvragen e.d.)

- **Systeem voor digitale factuurafhandeling, e facturatie en verplichtingenadministratie**

De Financiële Administratie BEL Combinatie is gestart met het optimaliseren van haar proces van aanvragen tot betalen. Er is een nieuwe Invoice module aangekocht van BCT. Hiermee worden de e facturatie, de workflow facturenstroom en het onderdeel Verplichtingen Administratie geïntegreerd. De Documentaire flow wordt vastgelegd in het DMS-RMA systeem Corsa van BCT. Het oude workflow systeem ISP wordt uitgefaseerd. E facturatie en digitaal afhandelen van de facturen is het afgelopen jaar technisch ingericht. Het testen is in januari 2020 gestart en de live gang staat gepland rond 1 februari 2020. Daarna zal de verplichtingen administratie stapsgewijs worden geïmplementeerd.

- **Nieuwe Meldingen Openbare Ruimte applicatie**

De werkwijze van aanmelden MOR meldingen met een e-formulier is vervangen door een moderne applicatie, waarbij inwoners en bedrijven via hun smartphone, tablet of via de website op een kaart een melding kunnen aanmaken. Indien er al een melding van bestaat, kan de melding “gestemd” worden, maar komt er niet een nieuwe melding. Met dit moderne informatiesysteem wordt het mogelijk gemaakt om ook externe leveranciers te ontsluiten, zodat zij rechtstreeks meldingen ontvangen en direct kunnen afhandelen, zonder handmatige omzettingen van de BEL behandelaars. De nieuwe Slimmer Melden applicatie is november 2019 live gegaan.

- **Migratie e suite naar Corsa**

De omzetting van de applicatie e-suite naar de applicatie Corsa is gedurende het jaar 2019 uitgevoerd. De feitelijke migratie is uitgevoerd in de periode van 12 december 2019 tot en met 5 januari 2020.

- **Voorsortering op de Omgevingswet**

In 2021 gaat de Omgevingswet in. Het doel van de nieuwe wet is vooral dat inwoners en bedrijven een goed beeld hebben van de geldende wet- en regelgeving en dat zij met behulp van kaarten en vragenbomen naar de juiste soort aanvraag worden geleid. De aanvragen worden vervolgens in een eigen persoonlijk loket opgeslagen en kunnen worden ‘besteld en afgerekend’ bij verschillende overheden.

DROP – bekendmakingen applicatie:

In januari 2019 zijn we aangesloten op het nieuwe systeem bekendmakingen via DROP (nieuwe applicatie). Hiermee kunnen bekendmakingen voor vergunningen geautomatiseerd verlopen, waar het nu dagelijks veel handmatige werkzaamheden betreft. Deze applicatie is technisch gekoppeld door verschillende leveranciers en voldoet aan de nieuwste inrichtingsvoorwaarden van de Omgevingswet en DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). In Q1 het eerste kwartaal 2020 worden de acceptatie testen

uitgevoerd, waarna we deze de koppeling live zetten. Hiermee kunnen bekendmakingen voor vergunningen geautomatiseerd verlopen, waar het nu dagelijks veel handmatige werkzaamheden betreft.

VTH-applicatie wordt ontsloten aan DSO:

De leveranciers van de BEL applicaties hebben zich voorbereid op de aansluiting op het DSO (digitaal stelsel omgevingswet). Hiermee ligt BEL stevig op schema. De betrokken partners zullen in 2020 de aansluiting op het DSO verder doorontwikkelingen en operationaliseren.

Informatieplan ICT

Het programma I en ICT over de periode 2016-2019 is afgerond. Hiervoor is een evaluatierapport opgesteld, waarin inzicht wordt gegeven in de genomen stappen, de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van onze ambities, hoe veel financiële middelen we hebben ingezet en welke resultaten we hebben geboekt. We zijn trots op hetgeen we hebben gerealiseerd en willen de ingeslagen weg de komende jaren continueren. Daarvoor zal een nieuw beleidsplan en een nieuw programma Informatie en ICT worden opgesteld voor de periode 2020-2024.

Doel, kader en budget**Doel**

In 2019 zijn we bezig geweest met het bepalen van de impact die de Omgevingswet heeft op de gemeenten Blaricum, Laren, Eemnes en de BEL Combinatie. Ook hebben we de activiteiten benoemd die moeten zijn uitgevoerd als de wet in werking treedt. Al enige tijd werd er gespeculeerd over uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Niet alleen de uitbraak van het Corona virus, maar ook twijfel over de voortgang van de ontwikkeling van het digitale stelsel (DSO) speelde hierbij een rol. Op 1 april 2020 kwam het bericht dat de minister de wet wil uitstellen. Overleg met bestuurlijke partners gaat een nieuwe datum opleveren.

Kader

Uit de gesprekken met de gemeenteraden over de Omgevingswet werd duidelijk dat het geven van ruimte in balans moet zijn met het behoud en beschermen van het dorpse karakter en dat onze bestuurlijke en ambtelijke focus vooral erop gericht moet zijn om te voldoen aan onze wettelijke taken als lokale overheid. In de loop van 2019 heeft de VNG minimale eisen opgesteld voor de zaken die geregeld moeten zijn wanneer de Omgevingswet in werking treedt. De implementatie van de wet binnen de BEL Combinatie is erop gericht om aan deze eisen te voldoen. Verder hebben de BEL-gemeenten zich ten doel gesteld voor de verkiezingen in 2022 een Omgevingsvisie vast te stellen.

Budget

In 2019 is voor de implementatie van de Omgevingswet in de begroting van de BEL Combinatie budget vrijgegeven voor het inventariseren van beleid en regelgeving en voor het bepalen van de huidige werkwijze in de keten Publiek, Vergunningverlening en Ruimtelijke Ontwikkeling (de Botsproef). De interne uren die aan de implementatie worden besteed zijn binnen de DVO opgevangen.

Resultaten

De implementatie van de Omgevingswet wordt bij de BEL Combinatie aan de hand van vier pijlers uitgevoerd. In het derde kwartaal van 2019 is een Programmaplan opgesteld met per pijler een Roadmap. Op basis hiervan is voor de implementatie in pijler 1 en 2 een externe projectleider aangetrokken.

Pijler 1: Keten Publiek, Vergunningverlening en Ruimtelijke Ontwikkeling

De Omgevingswet geeft een maximale termijn van 8 weken voor vergunningverlening. Deze termijn kan bij complexe aanvragen gehaald worden als er voorafgaand aan de aanvraag overleg heeft plaatsgevonden over de haalbaarheid van het initiatief en de te stellen voorwaarden. Landelijk is hiervoor 'de Omgevingstafel' geïntroduceerd. Medewerkers van de BEL Combinatie en ketenpartners hebben in 2019 kennisgemaakt met dit concept, het wordt verder vormgegeven in 2020.

Pijler 2: Regelgeving

Eind 2019 is de inventarisatie van al het beleid, de verordeningen en bestemmingsplannen afgerond. Deze inventarisatie zal worden gebruikt als basis voor het Omgevingsplan en de Omgevingsvisie.

Pijler 3: Omgevingsvisie

Op basis van input uit gesprekken met de gemeenteraden is eind 2019 een concept Startnotitie Omgevingsvisie opgesteld. Dit concept kan, na vaststelling in 2020, dienen als basis voor een uitvraag voor offertes van adviesbureaus die in aanmerking komen voor het opstellen van drie Omgevingsvisies.

Pijler 4: Anders Werken

Sinds 2018 wordt gewerkt met Omgevingslabs die 1x per maand plaatsvinden. Hierin worden allerlei onderwerpen besproken die betrekking hebben op de implementatie van de wet. In 2019 is kennisgemaakt met een aantal nieuwe concepten zoals het DSO (Digitaal stelsel), de Omgevingstafel en Burgerparticipatie. Een werkgroep met raadsleden uit alle drie de raden heeft voor 2019 een inwerkprogramma samengesteld. Dit heeft geresulteerd een bijeenkomst over de impact van de Omgevingswet voor gemeenteraden en twee workshops over de Omgevingsvisie.

Niet alle activiteiten vinden plaats binnen het programma. De herziening van de nota Burgerparticipatie is bijvoorbeeld al opgepakt door het team Communicatie, verdere uitwerking hiervan in het kader van de Omgevingswet vindt plaats in 2020. De techniek die nodig is voor de implementatie van het Digitale Stelsel (DSO) valt binnen het programma Informatie en ICT. De BEL Combinatie is op dit vlak ten opzichte van andere gemeenten een voorloper, onze systemen zijn klaar voor de koppeling met het DSO.

Algemene dekkingsmiddelen & overhead

Algemene dekkingsmiddelen

De onderstaande tabel geeft een specificatie van de algemene dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de DVO inkomsten afkomstig van de drie BEL-gemeenten en het saldo op de gerealiseerde rentelasten.

(+) = nadelig; (-) = voordelig

Omschrijving	Realisatie 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Vershil
Inkomsten DVO gemeente Laren	-6.883.065	-6.887.691	-7.208.376	-7.208.376	-
Inkomsten DVO gemeente Eemnes	-5.999.182	-5.813.862	-6.025.914	-6.025.914	-
Inkomsten DVO gemeente Blaricum	-6.351.658	-6.334.021	-6.522.015	-6.522.015	-
Toegekende rente via renteomslag	-	-238.640	-238.640	-264.154	-25.514
Werkelijk betaalde rente	534.158	603.106	224.953	224.700	-253
Bankkosten	2.916	-	-	2.120	2.120
Saldo	-18.696.831	-18.671.108	-19.769.992	-19.793.639	-23.647

Tabel 1 Algemene dekkingsmiddelen

Overhead

Het BBV schrijft voor dat gemeenschappelijke regelingen verplicht zijn om de overhead apart te verantwoorden. In onderstaand overzicht is de specificatie overhead weergegeven.

Taakveld + Kostenplaats	Realisatie 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019
0.4 Overhead	10.114.761	9.626.382	10.237.420	9.775.122
40000100 - Zuidersingel 5 BEL-kantoor	973.352	423.178	521.692	597.506
40000200 - Automatisering	2.350.964	1.660.598	1.892.951	2.221.795
40000210 - ICT voorzieningen	78.817	180.000	180.000	6.529
40000300 - BEL bestuurszaken	13.523	-	-	1.800
40000400 - Facilitair	439.980	414.500	414.500	474.646
40000500 - Personeel & Organisatie	525.645	1.074.813	1.164.663	524.235
41000300 - Directeur	461.134	819.419	794.911	676.685
41500200 - Team Planning & Control	1.523.658	1.392.524	1.426.781	1.417.313
41500250 - Teamleider C&F	-	93.000	95.427	-
41500300 - Team HRM	436.948	479.737	494.661	410.122
41500310 - Team Communicatie	576.260	417.275	463.751	582.960
41500350 - Teamleider HRM / Communicatie	-	93.000	95.427	-
41500400 - Team Informatiebeheer	442.719	378.796	389.770	420.851
41500410 - Team Facilitair	271.157	298.345	308.501	282.830
41500420 - Team DIV	404.366	308.329	320.999	338.911
41500450 - Teamleider Bedrijfsondersteuning	84.564	93.000	95.427	98.096
41500500 - Team Administratie	548.504	528.567	542.957	638.477
41500600 - Team Juridische Zaken	445.355	500.412	551.977	460.062
42100250 - Maatschappelijke Ontwikkeling TL	100.695	98.602	101.029	109.704
42100350 - Ruimtelijke Ontw. & Openb. Ruimte TL	94.537	98.602	101.029	104.426
42200250 - Publiek TL	94.838	93.060	95.487	107.900
42200350 - Vergunningen & Handhaving TL	140.546	93.060	95.487	86.414
42300350 - Buitendienst TL	107.199	87.568	89.995	213.861
Eindtotaal	10.114.761	9.626.382	10.237.420	9.775.122

Tabel 2 Specificatie overhead

2. PARAGRAFEN

A. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

In de programmaverantwoording is de stand van zaken van de uitvoering van het programma Bedrijfsvoering beschreven (zie pagina 16). In deze paragraaf bedrijfsvoering worden onder andere de ontwikkelingen met betrekking tot formatie, ziekteverzuim en inhuur beschreven.

Werving & Selectie en mobiliteit

Invulling van onze openstaande vacatures is van groot belang om de kwetsbaarheid van de BEL Combinatie te verkleinen en de inhuurkosten te verlagen. In 2019 is veel geïnvesteerd in het invullen van vacatures en het verminderen van externe inhuur op vacatures. Daarnaast is in financiële zin gestuurd op inhuur binnen vacatureruimte, om daarmee de inhuurkosten te verlagen. Het vinden van de juiste mensen en kwaliteiten is een blijvende uitdaging. Om vacatures beter vervuld te krijgen zijn met wisselend succes andere vormen van werving en selectie ingezet dan tot nu toe.

De investering in de organisatie, in teams en in medewerkers, heeft zichtbaar geleid tot meer beweging en mobiliteit, zowel intern als extern. Tegelijk betekent mobiliteit soms (tijdelijk) verlies van kennis en ervaring. In totaal was er in 2019 een uitstroom van 18 medewerkers en een instroom van 33 medewerkers.

Eind 2019 was de personele bezetting 171,95 fte. De bezetting van medewerkers in loondienst is ten opzichte van vorig jaar enigszins toegenomen (2018: 162,03 fte). De toegestane formatie van de BEL Combinatie is echter 197,67 fte. Dit betekent dat de BEL Combinatie ruim 25 fte aan vacatures heeft, gelijk aan 13% van de totale formatie van de BEL Combinatie. Hiermee is in 2019 de vacatureruimte teruggedrongen ten opzichte van 2018 (17,3%).

Interne doorstroom

Interne doorstroom wordt zoveel mogelijk bevorderd. Dit om zoveel als mogelijk de groeikansen van medewerkers te benutten en soms ook om de kwaliteiten van medewerkers meer tot hun recht te laten komen in een andere functie. In 2019 hebben we zeven vacatures succesvol intern kunnen invullen. In het goede gesprek schenken leidinggevend en medewerkers samen aandacht aan loopbaanwensen en ontwikkelingsmogelijkheden.

Inhuur extern personeel

De BEL Combinatie huurt extern personeel om drie verschillende redenen, namelijk ten behoeve van ziektevervanging, vacaturevervanging en projecten. Per einde 2019 zijn 34 externen werkzaam voor de BEL Combinatie. Dit bestaat uit 19 externen voor vacaturevervanging, 4 externen voor ziektevervanging en 11 externen voor projectmatige inhuur. Projectmatige inhuur wordt gedekt door budget dat voor het betreffende project beschikbaar is gesteld. Voor ziekte- en vacaturevervanging geldt dat deze gedekt worden uit ontstane vacatureruimte en het ziektevervangingsbudget in de begroting. In 2019 vallen de lasten van alle drie inhuurcategorieën binnen de beschikbaar budgetten.

Onderhoud functieboek

In 2018 zijn wij gestart met het onderhoudsproces van het functieboek en dit proces is in 2019 afgerond. Dit was nodig omdat de personeelsorganisatie van de BEL Combinatie in beweging blijft. De functies zijn opnieuw bekeken, gewaardeerd en ingedeeld.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim over 2019 kent een gemiddeld percentage van 6,9%. Dit is nog wel hoger dan het landelijk gemiddelde van 5,6% (Bron Personeelsmonitor 2018 A&O Fonds), maar wel een daling ten opzichte van 2018 (7,7%) en in 2017 (7,02%).

We werken intensief samen met de bedrijfsarts om het verzuimpercentage nog meer te verlagen. Een omslag in denken is daar een onderdeel van. Waarbij voorheen meer werd uitgegaan van “ziek is ziek”, is nu het uitgangspunt inzetbaarheid: Wat kan iemand wél? Dit gebeurt vanuit de rol van de bedrijfsarts, de teamleiders, adviseurs HRM en de eigen verantwoordelijkheid van de medewerkers. In de loop van 2019 is een nieuwe bedrijfsarts voor de BEL Combinatie gestart. De samenwerking is goed en een concept plan van aanpak voor de reductie van het ziekteverzuim is opgeleverd. Dit gaat erin voorzien dat in 2020 niet alleen leidinggevendenden worden getraind op een adequaat verzuimbeleid, maar ook medewerkers bewust worden gemaakt van hun eigen rol bij (het voorkomen van) ziekteverzuim.

B. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Algemeen

Conform het BBV komt in deze paragraaf het beleid inzake de weerstandscapaciteit en de risico's, de inventarisatie van de risico's, de inventarisatie van de weerstandcapaciteit en tot slot de confrontatie van de risico's met het beschikbaar weerstandsvermogen.

Beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's

Het beleid inzake risicobebereiding en weerstandscapaciteit is in 2012 vastgelegd in de "Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Blaricum, Eemnes, Laren en BEL Combinatie". Om de BEL Combinatie ruimte in de bedrijfsvoering te geven en tegelijk eventuele risico's af te dekken heeft het Dagelijks Bestuur van de BEL Combinatie in december 2015 de notitie Omvang Weerstandsvermogen vastgesteld.

Kaders weerstandsvermogen

In de notitie Omvang Weerstandsvermogen is bepaald dat voor de hoogte van het weerstandsvermogen een ondergrens van 2% van de omzet geldt. De BEL Combinatie kan in uitzonderlijke gevallen aanspraak maken op het weerstandsvermogen van de gemeenten, maar in beginsel is de BEL Combinatie eerst aansprakelijk voor tekorten in de exploitatie. Dit kan alleen wanneer het weerstandsvermogen van de BEL Combinatie niet toereikend blijkt. In geval van positieve rekeningresultaten van de BEL Combinatie mag dit aangevuld worden tot een maximum van 5% van de omzet.

Cyclische aanpak

Gekozen is voor een cyclische aanpak bij het risicomanagement. In de nota Risicomanagement staan de volgende fasen:

Fase	Activiteiten
1. Kaderstelling en strategie	Het vastleggen van de kaders in de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen.
2. Risicoanalyse	Inventariseren van de potentiële risico's en deze vastleggen in een risicokaart. In deze paragraaf staat een samenvatting van het resultaat. Per risico wordt inzicht gegeven in de kans dat een risico zich voordoet (verdeeld in vijf klassen) en het schatten van het financiële gevolg (verdeeld in vijf klassen). De kans vermenigvuldigt met het financieel gevolg bepaalt de risicoscore.
3. Beheersmaatregelen	Om de risico's af te dekken, worden beheersmaatregelen gedefinieerd en wordt een risico-eigenaar benoemd. Er is een aantal basisstrategieën voor het omgaan met risico's: accepteren, reduceren, elimineren of overdragen/verzekeren.
4. Monitoren en toetsen	In deze fase wordt informatie verstrekt, worden ontwikkelingen in beeld gebracht en resultaten beoordeeld.
5. Toezicht en toetsen	Risico's worden (mede in het kader van interne controle) in verband gebracht met de beheersmaatregelen en het beschikbare weerstandsvermogen.
6. Continue verbetering	Op basis van (tussentijdse) resultaten kan beleid en methodiek worden bijgesteld.

Tabel 3 Cyclische aanpak risicomanagement

Rolverdeling

De volgende actoren hebben een rol bij risicomanagement:

- Het Algemeen Bestuur stelt het beleid vast en stelt de paragraaf Weerstandsvermogen in de begroting en jaarrekening vast;
- Het Dagelijks Bestuur ziet toe op een juiste uitvoering van risicomanagement en de verantwoording daarover;
- De directie en het ambtelijk apparaat zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagement waarbij het identificeren van de risico's en het uitvoeren van beheersmaatregelen de kern vormen.

Kaders risico-inventarisatie

De risico's voor een gemeente bestaan uit onbenutte belastingcapaciteit, financiële tegenvallers en risico's in de bedrijfsvoering of incidenten die van buitenaf de organisatie beïnvloeden. (Denk hierbij aan stormschade en de kosten voor het optreden bij een noodsituatie). Bij een gemeenschappelijke regeling als de BEL Combinatie is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit. De BEL Combinatie heft wel belastingen uit naam van de deelnemende gemeenten. Daarmee liggen de risico's van onbenutte belastingcapaciteit ook bij de gemeenten.

Risicoanalyse

De veronderstelde risico's worden bepaald aan de hand van het model dat is vastgelegd in de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Blaricum, Eemnes, Laren en de BEL Combinatie. Het financieel effect wordt berekend door de kans van werkelijk voordoen van het risico te vermenigvuldigen met het ingeschatte financiële gevolg. Deze berekening is schematisch weergegeven in onderstaand staatje:

Kans		Financieel gevolg	
Klasse	Kwantiteit	Klasse	Geldgevolg
1	10%	1	€ 2.000
2	30%	2	€ 20.000
3	50%	3	€ 100.000
4	70%	4	€ 180.000
5	90%	5	€ 1.000.000

Tabel 4 Schematische weergave financiële gevolgen risico's

Hierbij wordt ook nog onderscheid gemaakt in structurele financiële gevolgen en incidentele financiële gevolgen. Indien noodzakelijk kan van dit model worden afgeweken voor zover en indien een bepaald risico de maximaal in dit model bereikbare waarde van € 900.000,- overstijgt (90% van €1.000.000). Dit wordt separaat bij het benoemde risico aangegeven. Echter gezien de benoemde risico's is het niet waarschijnlijk dat een dergelijk risico zich kan voordoen.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het bedrag dat in de reservepositie vrij aanwendbaar is. In onderstaand overzicht treft u de standen aan uit de jaarrekening 2019.

Ratio weerstandsvermogen	
Algemene reserve	€ 1.084
Bestemmingsreserves	€ 0
Gerealiseerd resultaat	€ 58.231
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 59.315
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 391.776
Ratio	0,15

Tabel 5 Ratio weerstandsvermogen BEL Combinatie

Algemene reserve

Deze reserve is bedoeld voor het opvangen van onvoorziene uitgaven voortvloeiende uit: opkomende verplichtingen, calamiteiten en het opvangen van rekeningtekorten. Over de algemene reserve mag géén rente meer worden toegerekend vanaf 2017 conform wet en regelgeving vanuit het BBV. Derhalve kan de totale algemene reserve toegerekend worden aan de weerstandscapaciteit. Ultimo 2019 (exclusief eventuele winstbestemming) is de stand van de algemene reserve € 1.084.

Vrij besteedbare deel van de bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves nemen een bijzondere plaats in de begroting in. Het Algemeen Bestuur heeft de bestemming van deze reserves vastgelegd. Ultimo 2019 heeft de BEL Combinatie geen bestemmingsreserve.

Ratio weerstandvermogen BEL Combinatie

Per ultimo 2019 bedraagt de ratio weerstandsvermogen BEL Combinatie 0,15 en is daarmee onvoldoende om onderstaande risico's af te dekken. Met een beschikbare weerstandscapaciteit van € 59.315 bevindt het weerstandsvermogen zich buiten de vereiste marges. Echter heeft het Algemeen Bestuur besloten om geen reserve op te bouwen in de BEL Combinatie maar de financiële ruimte binnen de drie BEL- gemeenten te laten. Dit om te voorkomen dat maatschappelijk geld zowel bij de BEL Combinatie als de gemeenten op de plank blijft liggen. Indien risico's zich voordoen heeft de BEL Combinatie geen eigen weerstandsvermogen om dit te dekken. Zonder een beschikbare weerstandscapaciteit zal de BEL Combinatie zich indien nodig moeten beroepen op de BEL-gemeenten.

Inventarisatie van de risico's

Bij de inventarisatie van de risico's zijn 3 risico's geïdentificeerd waarbij een inschatting is gemaakt van de mate van de kans dat het daadwerkelijk op zal treden. Hieronder worden alle risico's met een geschat financieel effect van € 20.000 of meer genoemd en toegelicht. Het betreft hier de risico's welke bekend zijn op het moment van aanbieden van de jaarrekening.

Risico	Risico Score	Financieel effect	
		Incidenteel	Structureel
Deelnemende gemeenten	2 * 5	PM	
Inhuurbudget	1 * 4	50.000	
Mobiliteitsbudget	4 * 5	500.000	
Totale risico-inventarisatie		€ 550.000	€ -

Tabel 6 Risico inventarisatie ultimo 2019

Deelnemende gemeenten

Op grond van artikel 29 (over uittreding) van de Gemeenschappelijke Regeling BEL Combinatie kan het college en de burgemeester van elke deelnemende gemeente, na vooraf verkregen instemming van de raad van die gemeente, besluiten dat de deelneming aan deze regeling wordt opgezegd. De raden van de overige gemeenten worden over de besluiten geïnformeerd. Een dergelijk besluit kan voor de eerste keer worden genomen zes jaar na het besluit tot deelname aan / toetreding tot deze regeling. Er is daarom sinds 2014 het risico van uittreden van één van de deelnemers.

Dit risico is zeer laag door ingebouwde bestuurlijke mechanismen. Daarnaast is het politiek-bestuurlijke klimaat binnen de drie deelnemende gemeenten gericht op continuerende samenwerking. Het financiële effect is nagenoeg risicoloos, doordat de daadwerkelijke uittreding pas twee jaar na het jaar van besluitvorming in werking treedt. Het betreffende risico wordt ook als niet heel groot beoordeeld, doordat de consequenties van uittreding voor de uittreder aanzienlijk zijn en om die reden niet snel genomen zal worden.

Inhuurbudget

In 2019 is ingezet op een koerswijziging die tot gevolg moest hebben dat er geen of minimale tekorten zouden ontstaan op het inhuurbudget (€ 637.000) van de BEL Combinatie. Concreet betekende dit dat het inhuurbudget nog voornamelijk wordt ingezet voor inhuur bij (langdurige) ziektevervanging. Projectmatige inhuur wordt gedekt uit projectgelden en vacaturevervanging moet binnen de loonsom plaatsvinden om de gestelde financiële doelstelling te behalen. Dit heeft tot gevolg dat inhuur op vacatureruimte veelal voor minder uren kan plaatsvinden dan dat beschikbaar is op basis van de formatie. Inhuurkrachten zijn immers duurder dan medewerkers in loondienst. In de DVO's 2020 is hiermee al rekening gehouden, wat op onderdelen tot gevolg heeft gehad dat de BEL Combinatie niet alles kon leveren wat bestuurlijk werd gevraagd. Omdat de koerswijziging niet het hele boekjaar 2019

besloeg is het resultaat nog niet goed in cijfers te duiden. Na 2020 kan dat wel. De uitkomst van het model gaf een te hoog financieel gevolg. Daarom is het risico geschat op € 50.000

Bijkomend risico blijft dat er niet of nauwelijks ruimte is voor kwaliteitsimpulsen die nodig zijn voor de ontwikkeling van de medewerkers van de BEL Combinatie ten gevolge van wettelijke, landelijke en regionale ontwikkelingen of vragen uit de gemeenten en de regio's. Opleidingen worden wel gevolgd, maar veroorzaken gelijktijdig extra werkdruk. Er is meer flexibiliteit nodig om nieuwe ontwikkelingen op te vangen en extra kwaliteit in te zetten daar waar dat nog niet voldoende aanwezig is. In relatie tot beperktere inhuurmogelijkheden is dit een risico waar aandacht voor behoekt.

Mobiliteitsbudget

Door intensief HRM-beleid is er de laatste jaren meer beweging gekomen. Er liggen vaak latente vraagstukken rond duurzame inzetbaarheid aan ten grondslag op het gebied van loopbaan, gezondheid, balans werk-privé of levensfase. Het is belangrijk dit te adresseren. Sommige medewerkers kiezen door die gesprekken, ondersteund met assessments of begeleiding, een andere plek in de BEL Combinatie en anderen kiezen ervoor om buiten de BEL hun loopbaan voort te zetten. Dit zijn natuurlijke processen en meestal komen mensen op eigen kracht verder. Maar wanneer dat niet het geval is, is het van belang om medewerkers vanuit goed werkgeverschap verder te helpen. Daarnaast kan de organisatie ook een bedrijfseconomisch belang (bijvoorbeeld het voorkomen van ww-lasten) hebben om medewerkers hierin te faciliteren. Het is onze visie dat vrijwillige interne en externe mobiliteit een geaccepteerd gespreksonderwerp mag zijn binnen de werkgever-medewerker relatie. Mobiliteit hoort bij een wendbare organisatie. Dit komt niet alleen de medewerker, maar ook de kwaliteit van de organisatie ten goede. De uitkomst van het model gaf een te hoog financieel gevolg. Daarom is het risico geschat op € 500.000.

Financiële kengetallen

Gemeenschappelijke regelingen zijn verplicht om financiële kengetallen op te nemen in de jaarstukken. Hieronder staan de kengetallen die voor de BEL Combinatie van toepassing zijn in een tabel met daarna per kengetal een infografiek met toelichting.

Kengetallen	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroting voor wijziging 2019	Realisatie 2019
Netto schuldquote	96,76%	117,58%	90,32%	114,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	96,67%	117,58%	90,29%	114,9%
Solvabiliteitsratio	3,20%	0,00%	2,09%	0,24%
Structurele exploitatieruimte	-6,69%	-1,31%	0,00%	0,52%

Tabel 7 Kengetallen BEL Combinatie

Hieronder worden de kengetallen verder toegelicht. Onder de individuele kengetallen staat een algemene conclusie.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote is de verhouding van de netto schuld ten opzichte van de totale baten (exclusief mutatie reserves). In het algemeen ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Een netto schuldquote van tussen de 100% en 130% is hoog en wanneer de netto schuldquote boven de 130% uitkomst bevindt een gemeente zich in de gevarenzone. Ten opzichte van vorig jaar is de schuldquote van de BEL Combinatie iets gedaald. Ultimo 2019 bedragen beide kengetallen 114,9%, wat betekent dat deze hoog is maar dat de BEL Combinatie zich niet in de gevarenzone bevindt.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit is het percentage van het vermogen dat uit eigen vermogen bestaat. Deze ratio geeft een goed beeld van de mate waarin bezittingen zijn gefinancierd met eigen vermogen of vreemd vermogen. De norm voor de solvabiliteit ligt doorgaans tussen de 25% en 40%. Het gerealiseerde percentage van 0,24% is vergelijkbaar met het percentage in 2018 (0,0%). Het eigen vermogen van de BEL Combinatie is nihil. Het Algemeen Bestuur heeft bewust gekozen om geen reserve op te bouwen maar de financiële ruimte binnen de gemeentelijke begrotingen te laten. Dit laat onverlet dat de BEL Combinatie in haar bedrijfsvoering er uiteraard steeds naar streeft om binnen de begroting te blijven en zelf de financiële positie van de organisatie te verbeteren.

Structurele exploitatieruimte

Om vast te stellen of de begroting structureel in evenwicht is dient de structurele exploitatieruimte te worden berekend. Wanneer de structurele exploitatieruimte hoger is dan 0% geeft dat aan dat de structurele baten van de BEL Combinatie hoger zijn dan de structurele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Met het gerealiseerde percentage van 0,52% wordt een verbetering ten opzichte van 2018 gerealiseerd. De structurele baten waren in 2019 voldoende om de structurele lasten te dekken.

Conclusie kengetallen

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de BEL. Ten opzichte van 2018 zijn de meeste kengetallen nauwelijks gewijzigd.

C. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat op grond van het BBV in ieder geval de volgende kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Voor de BEL Combinatie is alleen het onderdeel “gebouwen” van toepassing. De overige onderdelen worden opgenomen in de afzonderlijke gemeentelijke jaarrekeningen.

In 2009 is het BEL-kantoor in Eemnes in gebruik genomen, waarvan het eigendom gedeeld wordt door de BEL Combinatie en de gemeente Eemnes. De gemeente Eemnes is eigenaar van de bestuursvleugel Eemnes. De BEL Combinatie is ook eigenaar van het pand van de Buitendienst (Gemeentewerf) in Eemnes en de Wijkpost Bijvanck in Blaricum. Voor alle drie panden zijn meerjarenonderhoudsprogramma's (MJOP's) opgesteld die jaarlijks worden geactualiseerd. Vanaf 2017 worden deze voor de begroting vertaald naar een meerjarenraming.

Voor financiering van de uitvoering van het meerjarenonderhoud is door de BEL Combinatie gekozen voor de componentenbenadering met een activeringsgrens van € 10.000. Dat betekent dat uitgaven aan MJOP tot € 10.000 ten laste van de exploitatie komen en uitgaven boven de € 10.000 worden geactiveerd en afgeschreven over de duur van de betreffende onderhoudsinterval. Voor uitgaven aan MJOP tot € 10.000 zal voldoende budget in de exploitatiebegroting moeten worden opgenomen. Voor uitgaven aan MJOP boven de € 10.000 zullen kredieten beschikbaar moeten worden gesteld. Beide categorieën kunnen per begrotingsjaar sterk fluctueren.

Na de noodzakelijke aanpassingen aan het BEL-kantoor, resteert er eind 2019 een deelkrediet voor de gemeentewerf van € 17.000 voor werkzaamheden die volgen uit de verplichte NEN3140-keuring. Uitvoering zal begin 2020 worden opgepakt samen met vervanging van verlichting en schakelmateriaal.

In 2018 is een krediet van € 15.500 verstrekt voor het lakken van de parketvloeren en houten trappen in het BEL-kantoor conform het meerjarenonderhoudsprogramma. Het werk is deels uitgevoerd en zal in het eerste kwartaal van 2020 worden afgerond.

Medio december 2019 zijn bij de begrotingswijziging 2019 kredieten voor uitvoering van het MJOP beschikbaar gesteld. Het gaat voor het BEL-kantoor om vervangen van accu's van de vluchtwegverlichting, vervangen van delen van de liftinstallaties, het ophogen/herstraten van het parkeerterrein zuidzijde en verbetering van de zonwering. Op de Gemeentewerf zal verlichting en schakelmateriaal worden vervangen en schilderwerk worden uitgevoerd. De uitvoering zal begin 2020 starten.

In de loop van 2019 zijn de drie meerjarenonderhoudsprogramma's geactualiseerd.

D. PARAGRAAF FINANCIERING

Algemeen

Treasurystatuut

Per 1 januari 2001 geldt de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden). Het belangrijkste uitgangspunt van de wet is het beheersen van risico's. Dat uit zich in een tweetal randvoorwaarden. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van leningen evenals het verlenen van garanties alleen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen en derivaten een prudent karakter moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's. Verder uit het beheersen van risico's zich in de kasgeldlimiet en renterisiconorm. Beide beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan financiering door middel van achtereenvolgens korte schuld en lange schuld.

In het treasurystatuut staat beschreven hoe de BEL Combinatie met beleggingen en leningen omgaat. De belangrijkste doelstellingen zijn:

- het beschermen van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's
- het aantrekken van gelden tegen zo laag mogelijke kosten en aanvaardbare condities
- het optimaliseren van het renteresultaat.

Financiering en Rente

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten en de daar aan gekoppelde financieringsbehoefte inzichtelijk zijn, wordt in artikel 13 voorgeschreven dat de paragraaf financiering in ieder geval inzicht geeft in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend (artikel 1, onderdeel H).

Financieringsbehoefte

In 2007 is een lening van € 17.000.000 bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) aangetrokken voor de financiering van het gebouw (inclusief grond) van de BEL Combinatie. Destijds werd de lening afgesloten tegen een vast rentepercentage van 4,755% voor een looptijd van 40 jaar. In 2018 waren de rentestanden beduidend lager. Om deze reden is de lening geherfinancierd tegen een lagere rente. Naast de herfinanciering van de lening ten behoeve van het gebouw, zijn leningen afgesloten ter financiering van reeds uitgevoerde investeringen van voorgaande boekjaren. Deze investeringen werden tot op heden gefinancierd uit kasgeldleningen (ofwel kortlopende geldleningen). Door het afsluiten van nieuwe leningen zijn de kasgeldleningen omgezet naar langlopende leningen.

De BEL Combinatie heeft in 2019 geen leningen geherfinancierd en op de leningen hebben geen renteherzieningen plaatsgevonden. De beschikbare liquide middelen waren toereikend om de investeringen, aflossingen van leningen en de rentelasten te betalen.

Leningenportefeuille

Per 31 december 2019 heeft de BEL Combinatie vijf langlopende rekeningen voor een totaal van € 22,3 miljoen. De leningenportefeuille is ultimo 2019 als volgt opgebouwd:

Omschrijving	Lening bedrag	Rente- Percentage	Saldo 1-1-2019	Saldo 31-12-2019	Rentelast 2019
BNG 40.104398	3.000.000	3,83%	300.000	0	5.761
BNG 40.112203	6.000.000	1,15%	6.000.000	6.000.000	69.004
BNG 40.112204	6.000.000	1,49%	6.000.000	5.800.378	87.553
BNG 40.112205	6.000.000	0,48%	6.000.000	6.000.000	28.802
BNG 40.112206	5.000.000	0,72%	5.000.000	4.516.030	33.834
Totaal	45.500.000		23.300.000	22.316.407	224.953

Tabel 8 Leningenportefeuille 2019

Renteresultaat

De BEL Combinatie heeft een langlopende leningenportefeuille. In 2019 bedroeg de werkelijk betaalde rente € 224.700.

Beleggingsportefeuille

De BEL Combinatie heeft geen beleggingen uit het verleden en het aantrekken van nieuwe beleggingen is niet meer toegestaan.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om de renterisico's op kortlopende (opgenomen) geldleningen te beperken. Jaarlijks wordt door het ministerie aangegeven, welk bedrag een gemeenschappelijke regeling mag financieren met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Het betreft een percentage (8,2%) van het totaal van de begroting. Voor de BEL Combinatie bedraagt de kasgeldlimiet circa € 1,6 miljoen euro. Indien de kasgeldlimiet langer dan twee kwartalen wordt overschreden dient de kortlopende schuld omgezet te worden in een langlopende schuld.

De kasgeldlimiet is in 2019 in geen enkel kwartaal overschreden.

	2019				Totaal
	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	
Vlottende schuld	46	339	684	346	354
Vlottende middelen	960	578	594	415	637
Per saldo	-914	-238	89	-69	-283
Kasgeldlimiet ¹	1.606	1.606	1.606	1.606	1.606
Ruimte (+) Overschrijding (-)	2.521	1.844	1.517	1.676	1.889

¹ €19.589 * 8,20% = €1.606

Bedragen x 1.000

Tabel 9 Kasgeldlimiet 2019

Omslagrente

De omslagrente is de rente die gehanteerd wordt voor het berekenen van de rentecomponent van de kapitaallasten. In de Eerste Begrotingswijziging 2019 is voor 2019 het renteomslagpercentage berekend. Voor 2019 bedraagt de renteomslag 0,78% en is afgerond naar 1%. De voorschriften van het BBV schrijven een overzicht voor om de wijze van berekening van de omslagrente inzichtelijk te maken.

Rentetoerekening Jaarrekening BEL 2019			
a.	De externe rentelasten voor de korte en lange financiering		€ 224.700
b.	De externe rentebaten (idem)		€ -
		-/-	-----
	Saldo rentelasten en rentebaten		€ 224.700
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend		-
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (voorbeeld: BEL Kantoor)	€ 85.210	
		-/-	-----
			€ 85.210
	Aan de taakvelden toe te rekenen externe rente		€ 139.490
d1.	Rente over eigen vermogen		-
d2.	Rente over voorzieningen		-
	Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente		€ 139.490
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		€ 178.944

f.	Verwacht Renteresultaat op het taakveld Treasury		€ -39.454

Tabel 10 Rentetoerekening jaarrekening BEL 2019

Renterisiconorm

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken wordt door het ministerie ook jaarlijks een renterisiconorm aangegeven. Dit is een percentage (20%) van de totale begroting van de gemeenschappelijke regeling. Dit is het maximale bedrag van de totale vaste schuld (minus verstrekte leningen) waarvan de rente herzien mag worden in het lopende jaar. De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden, zodat er spreiding van de opgenomen leningen en daarmee de renterisico's ontstaan. Zoals ook in onderstaand overzicht is aangegeven, voldoet de BEL Combinatie ruimschoots aan de renterisiconorm.

Renterisiconorm op vaste schuld		2019
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	0
2	Renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	0
3b	Nieuw uitgezette lange leningen	0
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	0
5	Betaalde aflossingen	984
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5, minimaal 0)	984
7	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	984
Renterisiconorm		
8	Begrotingstotaal per 1 januari	19.589
9	Het bij gemeenschappelijke regelingen vastgesteld percentage	20%
10	Renterisiconorm	3.918
Toets renterisiconorm		
10	Renterisiconorm	3.918
7	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	984
11	Ruimte (+) / Overschrijding (-) (10 - 7)	2.934

Tabel 11 Renterisiconorm 2019

Bedragen x 1.000

Wet Houdbaarheid overheidsfinanciën (Wet HOF)

De huisbankier van de BEL Combinatie is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De BNG voldoet aan de wet HOF, de kredietbeoordelingen van die drie belangrijkste mondiale (Amerikaanse) kredietbeoordelaars zijn hieronder vermeld:

Kredietbeoordeling	Kredietbeoordelaar	Rapport
AAA	Standard & Poor's	Rating Report (Februari 2019)
Aaa	Moody's	Credit Opinion (November 2019)
AAA	Fitch	Full Rating Report Augustus 2019)

Tabel 12 Kredietbeoordelingen BNG

E. OVERIGE PARAGRAFEN

De overige, door de Commissie BBV verplichte, paragrafen zijn voor de BEL Combinatie niet van toepassing. Hieronder worden de redenen kort toegelicht:

Lokale Heffingen

Sinds 1 januari 2008 zijn de taken voor het opleggen van de lokale heffingen gemandateerd aan de BEL Combinatie. Verantwoording en verwerking van deze baten gebeurt rechtstreeks in de administratie van de betreffende BEL gemeente.

Verbonden partijen

Er is geen sprake van partijen waarmee de BEL Combinatie zich privaat- of publiekrechtelijk verbonden heeft én waar de BEL Combinatie een bestuurlijk én een financieel belang in heeft.

Grondbeleid

Sinds 1 januari 2008 zijn de taken op het gebied van het grondbeleid van de gemeenten gemandateerd aan de BEL Combinatie. Verantwoording van de hieraan gerelateerde baten en lasten vindt rechtstreeks plaats in de jaarrekening van de betreffende gemeente.

JAAARREKENING

3 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN EN DE TOELICHTING

3.1 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Bij het samenstellen van de jaarstukken 2019 is voor dezelfde opzet gekozen als in 2018. Tegelijk is rekening gehouden met de eisen van de regels Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Met de voorschriften van het BBV is inhoud gegeven aan de informatievoorziening in het duaal bestuur en worden kaders geschetst voor een dualistische inrichting van begroting en jaarrekening van provincies en gemeenten. Deze BBV voorschriften en de verordening conform artikel 212 gemeentewet vormen de basis voor de balans en de toelichting hierop.

Grondslagen voor waardering

Algemeen

- De jaarrekening is opgebouwd conform de actuele wettelijke regelgeving in het BBV (Besluit, Begroting en Verantwoording);
- Er wordt gestreefd naar continuïteit in de systematiek van waarderen en resultaatbepaling met voorgaande jaren. Daar waar afgeweken wordt, wordt dit in de tekst vermeld;
- Hetzelfde geldt voor de omgang met soortgelijke posten of activiteiten. Deze worden op gelijksoortige wijze in de jaarrekening verwerkt;
- Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten;
- Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde;
- Het moment van afschrijven wordt voor de nieuwe investeringen bepaald door het moment van ingebruikname van het desbetreffende goed, waarbij als uitgangspunt 1 januari van het jaar na ingebruikname wordt genomen;
- Rentetoerekening aan de investeringen vindt plaats op basis van de boekwaarde per 1 januari;
- Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
- Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.
- De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. Er hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Vaste activa

Afschrijving

Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid van de financiële verordening gemeente Laren. De afschrijving van activa start bij de ingebruikname van het desbetreffende goed, waarbij als uitgangspunt 1 januari van het jaar na ingebruikname wordt genomen.

Rente

De rente wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa hebben, volgens het BBV (artikel 34) worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Ze worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid in de financiële verordening van de BEL Combinatie.

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. De naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa zijn onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De BEL Combinatie heeft geen investeringen waarvoor heffing kan worden geheven of investeringen met maatschappelijk nut.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorraden

Gereed product en handelsgoederen

Deze worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Vorderingen en schulden

Vorderingen en schulden zijn statisch bepaald en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor openstaande vorderingen wordt waar nodig een voorziening dubieuze debiteuren getroffen.

De debiteuren zijn per 31-12-2019 opnieuw gewaardeerd. Grondslag voor de waardering is als volgt:

- Alle debiteuren met een betalingsachterstand worden gelabeld;
- Vervolgens wordt per categorie bepaald voor welk deel van de vordering een voorziening getroffen wordt.

Borg- en Garantstellingen

De BEL Combinatie verstrekt geen borg- en garantstelling.

(Rentetoerekening) Eigen Vermogen

Voor zover gelden nodig zijn voor een specifiek doel zijn deze opgenomen in een bestemmingsreserve. De algemene reserve vormt het financieel weerstandsvermogen voor het opvangen van financiële risico's en

onvoorziene ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. Aan het Eigen Vermogen wordt op advies van de regelgeving BBV geen rente meer toegerekend.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

Naast verplichtingen en rechten die expliciet op de balans worden opgenomen, zijn er ook verplichtingen en rechten die daaruit niet blijken. Bij de niet uit de balans blijkende verplichting wordt een ondergrens van 35.000 euro gehanteerd.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd, c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzien zijn.

Resultaatbestemming

Het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, is op de balans gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt dit bedrag bestemd.

Schattingen

Eventuele schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd.

Overhead

In overeenstemming met het BBV is bij deze jaarstukken de overhead apart verantwoord. De volgende taakvelden zijn voor de BEL Combinatie van toepassing:

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.4 Overhead
- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.10 Mutatie reserves
- 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten
- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid
- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.5 Openbaar vervoer
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

- 3.4 Economische promotie
- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid leerlingzaken
- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.3 Cultuur presentatie, -productie en - participatie
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen
- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie
- 8.3 Wonen en bouwen

Toedeling taakveld 0.4 Overhead

- Directie en management
- Staf voor zover wordt voldaan aan de vereisten zoals genoemd in de notitie overhead van de commissie BBV

VPB (Vennootschapsbelasting)

Ook voor de berekening van de VPB worden de actuele regels van het BBV gevolgd. De BEL Combinatie is vrijgesteld van VPB.

3.2 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per programma

(+) = nadelig; (-) = voordelig

Omschrijving	Realisatie 2018			Begroting 2019 voor wijziging			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019		Verschil (b-a)
Programma	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo (a)	Baten	Lasten	Saldo (b)	Resultaat	
Dienstverlening	9.902.735	-34.000	9.078.726	9.044.726	-23.001	9.555.573	9.532.572	-303.679	10.263.965	9.960.287	427.715	
Totaal programma's	9.902.735	-34.000	9.078.726	9.044.726	-23.001	9.555.573	9.532.572	-303.679	10.263.965	9.959.049	427.715	
Algemene dekkingsmiddelen	-19.405.160	-19.035.574	364.466	-18.671.108	-19.756.305	-13.687	-19.769.992	-19.756.305	-37.334	-19.793.639	-23.647	
Overhead	10.114.761	-519.213	10.145.595	9.626.382	-530.212	10.767.632	10.237.420	-585.541	10.360.633	9.775.122	-462.298	
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totaal saldo van baten en lasten	612.336	-19.588.787	19.588.787	-	-20.309.518	20.309.518	-	-20.645.525	20.587.294	-58.231	-58.231	
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	-383.935	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Het gerealiseerde resultaat	228.401	-19.588.787	19.588.787	-	-20.309.518	20.309.518	-	-20.645.525	20.587.294	-58.231	-58.231	

Tabel 13 Overzicht baten en lasten per programma

3.3 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per kostencategorie

(+) = nadelig; (-) = voordelig

Categorie	Realisatie 2018	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	10.658.668	13.322.135	11.271.206	11.188.325	-82.881
2.1 Belastingen	41.320	36.500	36.500	41.125	4.625
3.2 Duurzame goederen	28.880	17.500	17.500	10.876	-6.624
3.3 Pachten	10.635	11.000	11.000	10.635	-365
3.5.1 Ingeleend personeel	3.869.190	637.000	3.254.766	3.339.853	85.087
3.8 Overige goederen en diensten	4.585.617	4.261.880	4.525.944	4.804.058	278.114
5.1 Rente	534.158	603.106	224.953	224.700	-253
7.2 Mutaties voorzieningen	-	-	-	-	-
7.3 Afschrijvingen	1.030.322	699.666	967.649	967.722	73
7.4 Toegerekende rente	-	-	-	-	-
Totaal lasten	20.758.790	19.588.787	20.309.518	20.587.294	277.776
Baten					
3.2 Duurzame goederen	-3.800	-	-	-	-
3.5.2 Uitgeleend personeel	-313.257	-23.000	-23.000	-154.341	-131.341
3.8 Overige goederen en diensten	-155.322	-96.213	-96.213	-126.443	-30.230
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	-19.656.905	-19.469.574	-20.179.306	-20.347.224	-167.918
4.3.6 Inkomensoverdrachten - overige overheden	-12.720	-	-10.999	-17.516	-6.517
5.1 Rente	-4.450	-	-	-	-
Totaal baten	-20.146.454	-19.588.787	-20.309.518	-20.645.525	-336.007
7.1 Mutaties reserves	-383.935	-	-	-	-
Saldo voor bestemming	228.401		-	-58.231	-58.231

Tabel 14 Overzicht van baten en lasten per kostencategorie

3.4 Analyse saldo 2019 ten opzichte van begroting

In deze analyse van het saldo 2019 worden de belangrijkste verschillen op de staat van baten en lasten toegelicht. Alle verschillen van significantie (hoger dan €10.000) worden toegelicht. De afwijkingen worden per categorie verklaard. Achter het resultaat staat een V of N om aan te geven of het om een voordelig of nadelig resultaat gaat.

Toelichting lasten

Salarissen en sociale lasten

Afwijking

V/N

-82.881

V

Door openstaande vacatures ontstaat vacatureruimte waarvoor ingehuurd wordt. Om ervoor te zorgen dat budgetten op dezelfde categorie staan als de kosten is bij de eerste begrotingswijziging 2019 de vacatureruimte van het eerste half jaar overgeheveld van salarissen naar ingeleend personeel. In de vergadering van het Algemeen Bestuur in december is nogmaals een bedrag overgeheveld. Deze administratieve wijziging is budgettair neutraal en is daarom, conform de gemeenschappelijke regeling, niet ten behoeve van de zienswijze procedure voorgelegd aan de gemeenten.

Ingeleend personeel

Afwijking

V/N

85.087

N

Het voordeel van de salarissen en sociale lasten is gebruikt ter dekking voor de kosten van externe medewerkers op de vacatureruimte. Naast inhuur ten behoeve van vacatureruimte, hebben we ook externe inhuur voor ziektevervangings. Het positieve saldo bij salarissen dekt het tekort bij deze kostencategorie op € 2.000 na.

Overige goederen en diensten

Afwijking

V/N

278.114

N

De overige goederen en diensten hebben per saldo een nadeel van circa € 278.000. Onder de overige goederen en diensten vallen een ruim aantal posten. De overschrijding komt onder meer door de lasten bij projectmatige inhuur/uitbestede werkzaamheden (€ 190.000) en ICT (€ 143.000). Deze lasten worden mede gedekt door de extra bijdrage van de gemeenten. Deze baten zijn verantwoord onder 'uitgeleend personeel' en 'inkomstenoverdrachten gemeenten'. De onderschrijdingen op andere posten, zoals de stelpost versterking BEL en de gemeentewerf, zorgen voor een minder negatief saldo.

Toelichting baten

Uitgeleend personeel**Afwijking****V/N**

-131.341

V

Naast vacaturevervanging en ziektevervanging huren we externen in voor specifieke werkzaamheden van een BEL-gemeente. Deze meerkosten dekken we niet uit de vacatureruimte, maar worden één-op-één doorbelast aan de desbetreffende gemeente(n).

Overige goederen en diensten**Afwijking****V/N**

-30.230

V

Het saldo op de overige goederen en diensten bedraagt zo'n € 30.000 positief. Dit komt met name door een hogere doorbelasting van de servicelasten en de hogere opbrengsten van de kantine.

Inkomensoverdrachten - gemeenten**Afwijking****V/N**

- 167.918

V

In oktober hebben de gemeenteraden het voorstel Financiering Belastingtaken vastgesteld. Met dit voorstel is extra budget gevraagd voor het uitvoeren van de reguliere belastingtaken. Dit budget is niet in de begroting van de BEL Combinatie opgenomen, waardoor een voordeel ontstaat op deze post. De lasten betreffen uitbestede werkzaamheden en ICT en deze zijn verantwoord onder de overige goederen en diensten.

3.5 Incidentele baten en lasten

Volgens het BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die zich maximaal drie jaar achtereenvolgens voordoen. Hierbij hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Indien bestaand structureel beleid, niet zijnde een tijdelijke geldstroom, binnen de termijn van drie jaar een wijziging ondergaat dan worden de daarmee samenhangende lasten of baten in het begrotingsjaar niet als incidenteel aangemerkt. Budgetverschillen op activiteiten inzake structureel bestaand beleid kwalificeren wij dus als “structureel”.
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd als het gaat om niet-structurele toevoegen aan een bestemmingsreserve of dekking van incidentele lasten. In het overzicht is dit vertaald door naast de incidentele last ook de mutatie uit de reserve te presenteren.
- Meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een bestuursbesluit kwalificeren wij als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan drie jaar. Hiervan is sprake bij bijvoorbeeld projecten die langer dan drie jaar duren, maar waarvan wel bekend is dat die bijdrage op termijn stopt.

De over 2019 gerealiseerde incidentele baten en lasten laten zich als volgt specificeren:

Incidentele baten en lasten	Begroting 2019 voor wijziging	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019
A. Incidentele baten			
Bijdrage BEL-gemeenten	-57.000	-67.895	-235.813
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Totaal incidentele baten	-57.000	-67.895	-235.813
B. Incidentele lasten			
Extra ruimen zwerfafval	57.000	50.000	52.905
Advisering herwaardering functieboek	-	17.895	17.895
Financiering Belastingtaken	-	-	167.918
Diverse advieskosten	-	-	34.935
Afboekingen balans	-	-	10.393
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Totaal incidentele lasten	57.000	67.895	284.047
Saldo incidentele baten en lasten	0	0	48.234

Tabel 15 Incidentele baten en lasten 2019

3.6 Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de BEL Combinatie. Het voor de BEL Combinatie toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000. Dit is het algemeen bezoldigingsmaximum.

De BEL Combinatie heeft in het boekjaar 2019 geen leidinggevende topfunctionarissen in dienst, omdat zij in dienst zijn van de BEL-gemeenten. Dit betekent dat de bezoldigingen ten lasten komen van de BEL-gemeenten. Daarom wordt volstaan met het opnemen van de naam en de functie van de topfunctionaris in is tabel 16.

Naam topfunctionaris	Functie	Periode
E.L. Ruizeveld de Winter	Lid Directieraad	01.01.2019 – 31.12.2019
G. Kolhorn	Lid Directieraad	01.01.2019 – 31.12.2019
M. Kilic-Karaaslan	Lid Directieraad	01.01.2019 – 31.12.2019
J.N. Zwart-Bloch	Lid Algemeen Bestuur	01.01.2019 – 31.12.2019
E.J.M. Boersen-de Jong	Lid Algemeen Bestuur	01.01.2019 – 31.12.2019
A.M. Kennis	Lid Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur	01.01.2019 – 31.12.2019
G.C. Knoop	Lid Algemeen Bestuur	01.01.2019 – 31.12.2019
N. Mol	Lid Algemeen Bestuur	01.10.2019 – 31.12.2019
N. Mol	Lid Dagelijks Bestuur	01.10.2019 – 31.12.2019
P.A.M. Calis	Lid Algemeen Bestuur	01.01.2019 – 31.12.2019
P.A.M. Calis	Lid Dagelijks Bestuur	01.01.2019 – 01.10.2019
K. van Hunnik	Lid Algemeen Bestuur	01.01.2019 – 31.12.2019
A.H.M. Stam	Lid Algemeen Bestuur	01.01.2019 – 31.12.2019
R. van Benthem	Voorzitter Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur	01.01.2019 – 31.12.2019
T. Reijn	Lid Algemeen Bestuur	01.01.2019 – 31.12.2019
S. Lankreijer	Lid Algemeen Bestuur	01.01.2019 – 31.12.2019

Tabel 16 Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.7 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt de begrotingsrechtmatigheid als volgt omschreven:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.”

Binnen dit kader zijn een aantal verschillende begrotingsoverschrijdingen te onderscheiden. Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen, volgens de commissie BBV, ten minste de volgende “soorten” begrotingsafwijkingen worden onderkend:

#	Beschrijving soort onrechtmatigheid	Telt mee voor het oordeel?
1	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten	Nee
2	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen	Nee
3	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn	Ja
4	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd	Ja
5	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingswijziging is ingediend	Ja
6	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt A. Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar B. Geconstateerd na verantwoordingsjaar	Nee
		Ja
		Nee
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren A. Jaar van investeren B. Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	Nee
		Ja
		Nee

Tabel 17 Soorten begrotingsonrechtmatigheden

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de analyse begrotingsrechtmatigheid. De overschrijding op de programma's zijn niet onrechtmatig omdat hier direct baten tegenover staan van de drie BEL-gemeenten. De overschrijding op de kredieten zijn wel onrechtmatig. Het Algemeen Bestuur heeft op 12 mei 2020 ingestemd met deze overschrijdingen.

Omschrijving	Onrechtmatig, althans telt niet mee voor het oordeel				Ter goedkeuring voorgelegd aan het Algemeen Bestuur				
Programma	1	2	6b	7b	3	4	5	6a	7a
Dienstverlening	656				53				
Totaal overschrijdingen programma	656	0	0	0	0	53	0	0	0
Investeringskredieten	1	2	6b	7b	3	4	5	6a	7a
WaboSquit					50				
Koppelingen					62				
Totaal overschrijdingen kredieten	0	0	0	0	0	112	0	0	0
Totaal overschrijdingen	656	0	0	0	0	165	0	0	0

Tabel 18 Analyse begrotingsoverschrijdingen (bedragen x 1.000 euro)

4 BALANS

4.1 Balans per 31 december 2019

Activa

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	5.528.306	5.718.772
• Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	5.528.306	5.718.772
Materiële vaste activa	17.964.261	17.959.761
• Investerings met een economisch nut waarover geen heffing geheven kan worden	17.964.261	17.959.761
Financiële vaste activa	-	-
Totaal vaste activa	23.492.568	23.678.533
Vlottende activa		
Voorraden	6.422	9.961
• Gereed product en handelsgoederen	6.422	9.961
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	923.070	1.729.675
• Vorderingen op openbare lichamen	366.459	368.638
• Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	505.125	1.100.550
• Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	47.578	225.321
• Overige vorderingen	3.908	35.166
Liquide middelen	204.340	252.738
• Kas- en Banksaldi	204.340	252.738
Overlopende activa	340.294	482.614
• Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	340.294	482.614
Totaal vlottende activa	1.474.126	2.474.988
TOTAAL ACTIVA	24.966.693	26.153.522
Verliescompensatie Vennootschapsbelasting	-	-

Tabel 19 Balans: Activa

Passiva

PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>	<u>59.315</u>	<u>1.085</u>
• Algemene reserve	1.084	197.805
• Bestemmingsreserves	-	31.680
• Realisatie boekjaar	58.231	-228.401
<u>Voorzieningen</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
• Voorzieningen	-	-
<u>Vaste schulden met een looptijd > 1 jaar:</u>	<u>22.316.407</u>	<u>23.300.000</u>
• Onderhandse leningen van:	-	-
- Onderh. lening aan binnenlandse banken en overige financiële instellingen;	22.316.407	23.300.000
Totaal vaste passiva	22.375.723	23.301.085
Vlottende passiva		
<u>Netto-vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar</u>	<u>773.153</u>	<u>755.933</u>
• Banksaldi	-	-
• Overige schulden	773.153	755.933
<u>Overlopende passiva</u>	<u>1.817.818</u>	<u>2.096.504</u>
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	1.758.759	1.994.670
• De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, van:	-	-
- Ontvangen voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen	59.058	101.835
• Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende jaren komen	-	-
Totaal vlottende passiva	2.590.971	2.852.437
TOTAAL PASSIVA	24.966.693	26.153.522
Garantstellingen	-	-

Tabel 20 Balans: Passiva

4.2 Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Deze balanspost heeft in zijn geheel betrekking op de gemaakte kosten verbonden aan de herfinanciering van de leningen in 2018. In totaal betreft dit een bedrag van € 5.528.306. De specificatie en het verloop van de immateriële vaste activa luidt als volgt:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2018	Vermeerdering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2019
Herfinanciering leningen	5.718.772	0	190.466	5.528.306
Totaal Immateriële vaste activa	5.718.772	0	190.466	5.528.306

Tabel 21 Verloopoverzicht Immateriële vaste activa

Materiële vaste activa

De BEL Combinatie heeft alleen investeringen met economisch nut en geen investeringen met maatschappelijk nut. De specificatie en het verloop van de materiële vaste activa luidt als volgt:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2018	Invest.	Des- invest.	Afschrijving	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	1.973.329	0	0	0	0	1.973.329
Bedrijfsgebouwen	13.610.636	49.991	0	278.048	0	13.382.580
Vervoermiddelen	525.068	0	0	113.087	0	702.441
Machines, apparaten en installaties	304.130	77.657	8.603	16.398	0	352.786
Overige materiële activa	1.546.599	671.881	314	361.120	13.459	1.843.586
Totaal Materiële vaste activa	17.959.761	799.529	8.917	768.653	13.459	17.964.261

Tabel 22 Verloopoverzicht Materiële vaste activa

De presentatie van de materiële vaste activa volgt de indeling zoals deze door het BBV voorgeschreven is. In 2019 is geen sprake van duurzame waardeverminderingen die de vaste activa beïnvloeden. De desinvesteringen bestaat uit de verkoop van een voertuig bij de buitendienst en de bijdrage van derden betreft de bijdrage van de gemeenten aan de investering iPad's.

Financiële vaste activa

In het boekjaar 2019 komt deze activa niet voor.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden per 31 december 2019 hebben volledig betrekking op de eigen verklaringen voor burgerzaken.

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Deze vorderingen hebben betrekking op verschillende kleine vorderingen op openbare lichamen. Ultimo 2019 bedraagt deze post € 366.459. Dit betreft voor het overgrote deel uit vorderingen op de BEL-gemeenten. Deze vorderingen zijn goed inbaar en voor het overgrote deel in het eerste kwartaal van 2020 vereffend.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Op 31 december 2019 is een bedrag van € 505.125 gestald in 's Rijks schatkist.

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige liquide middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Een bepaald bedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, het zogenaamde drempelbedrag, mag buiten de schatkist worden gehouden. Voor de BEL Combinatie is dit € 250.000. Uit onderstaand overzicht blijkt dat in geen enkel kwartaal in 2019 een overschrijding van het drempelbedrag heeft plaatsgevonden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	112	180	250	217
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	138	70	-	33
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	19.589			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat	19.589			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	10.080	16.355	23.016	19.920
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	112	180	250	217

Tabel 23 Overzicht schatkistbankieren

Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen

De rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen betreffen de rekening-courant verhoudingen met de drie gemeenten. De € 47.578 is als volgt onder de drie gemeenten te verdelen:

Rekening-courantverhoudingen	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Gemeente Blaricum	0	75.067
Gemeente Eemnes	47.578	72.394
Gemeente Laren	0	77.859
Totaal Rekening-courant verhoudingen niet financiële instellingen	47.578	225.321

Tabel 24 Rekening-courantverhoudingen niet financiële instellingen

Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen de privaatrechtelijke debiteuren en ultimo 2019 bedraagt dit € 3.908. Het saldo van de overige vorderingen en de aard van de debiteuren geeft geen aanleiding om een voorziening 'dubieuze debiteuren' te vormen.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de bank- en kassaldi die als volgt zijn opgebouwd:

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
BNG Bank	189.036	224.500
Rabobank	6.869	11.779
Rabobank	7.507	15.655
Kas	928	804
Totaal Liquide middelen	204.340	252.738

Tabel 25 Liquide middelen

Overlopende activa

De overlopende activa bedragen € 340.294. De overlopende activa bestaan uit diverse posten, zoals de vooruitbetaalde bedragen ten behoeven van ICT en een aantal abonnementen. Het totaal aan overlopende activa is hieronder gespecificeerd.

Specificatie overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Vooruitbetaalde bedragen	242.741	286.988
Nog te ontvangen bedragen	12.360	69.847
Voorbelasting BTW	67.188	110.816
Tussenrekeningen BuZa	16.313	12.751
Tussenrekening lonen	41	0
Overige overlopende activa	1.651	2.212
Totaal Overlopende activa	340.294	482.614

Tabel 26 Overlopende activa

4.3 Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de BEL Combinatie wordt gevormd door het saldo van de reserves en het gerealiseerde resultaat. Het resultaat volgt uit het overzicht van baten en lasten. In de GR regeling van de BEL is afgesproken dat een batig saldo tot een bepaald niveau mag worden toegevoegd aan de reserves. De voorwaarden zijn uitgelegd in de paragraaf Weerstandvermogen en Risicobeheersing.

Toelichting reserves

Volgens artikel 54 van het BBV moet de aard en de reden van elke reserve worden toegelicht. Toelichting vindt plaats voor die reserves die per ultimo 2019 aanwezig zijn. Hieronder volgt een overzicht van de mutaties in de reserves gedurende het verslagjaar.

	Boekwaarde 31-12-2018	Vermeerdering	Vermindering	Best. Result. 2018	Boekwaarde 31-12-2019
Algemene reserve	197.805	0	0	196.721	1.084
<i>Subtotaal Algemene reserve</i>	<i>197.805</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>196.721</i>	<i>1.084</i>
Reserve Kapitaallasten	11.680	0	0	11.680	0
Reserve Onderhoud gebouwen	20.000	0	0	20.000	0
<i>Subtotaal bestemmingsreserves</i>	<i>31.680</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>31.680</i>	<i>0</i>
Totaal reserves	229.486	0	0	228.401	1.084

Tabel 27 Verloopoverzicht reserves

Toelichting onttrekking Algemene Reserve

In het boekjaar 2019 is eenmalig een bedrag onttrokken aan de algemene reserve na aanleiding van het vaststellingsbesluit bij de jaarstukken 2018. Daar is besloten om een deel van het nadelige rekeningresultaat ad € 197.721 te onttrekken aan de Algemene Reserve.

Toelichting onttrekking bestemmingsreserves

In het vaststellingsbesluit bij de jaarstukken 2018 is naast de onttrekking uit de Algemene Reserve het nadelige rekeningresultaat ook ten laste gebracht van de reserve Onderhoud gebouw (€ 20.000), en de reserve kapitaallasten (€ 11.680). Met deze onttrekkingen heeft de BEL Combinatie ultimo 2019 geen bestemmingsreserves meer. Bij de vermindering is geen sprake van onttrekkingen ten behoeve van dekking kapitaallasten.

Gerealiseerd resultaat volgens uit het overzicht baten en lasten

Dit betreft het gerealiseerde rekeningresultaat 2019 volgt uit het overzicht van baten en lasten. Het gerealiseerde rekeningresultaat in 2019 bedraagt €58.231 positief.

Voorzieningen

De BEL Combinatie heeft per 31 december 2019 geen voorzieningen.

Vaste schulden met een looptijd gelijk of langer dan één jaar

De vaste schulden bestaan uit onderhandse leningen van binnenlandse banken en van openbare lichamen. De totale vaste schulden bedragen ultimo 2019 € 22.316.407.

Omschrijving	Lening bedrag	Rente- Percentage	Saldo 1-1-2019	Saldo 31-12-2019	Rentelast 2019
BNG 40.104398	3.000.000	3,83%	300.000	0	5.761
BNG 40.112203	6.000.000	1,15%	6.000.000	6.000.000	69.004
BNG 40.112204	6.000.000	1,49%	6.000.000	5.800.378	87.553
BNG 40.112205	6.000.000	0,48%	6.000.000	6.000.000	28.802
BNG 40.112206	5.000.000	0,72%	5.000.000	4.516.030	33.834
Totaal	23.300.000		23.300.000	22.316.407	224.953

Tabel 28 Overzicht vaste schulden

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen

De rekening-courantverhoudingen aan de passiva zijde van de balans betreffen de rekening-courant verhoudingen met de drie gemeenten. De € 14.290 is als volgt onder de drie gemeenten te verdelen:

Rekening-courantverhoudingen	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Gemeente Blaricum	6.749	0
Gemeente Eemnes	0	0
Gemeente Laren	7.541	0
Totaal Rekening-courant verhoudingen niet financiële instellingen	14.290	0

Tabel 29 Rekening- courantverhoudingen niet financiële instellingen

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit de privaat- en publiekrechtelijke crediteuren. Ultimo 2019 bedraagt deze post € 773.153.

Overlopende passiva

Verplichtingen opgebouwd in begrotingsjaar

De verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar bestaan uit de lasten 2019 die pas in 2020 of later tot een betaling zullen leiden. De post bedraagt per 31 december 2019 € 1.758.759.

Verplichtingen opgebouwd in begrotingsjaar	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
BTW af te dragen	26.739	18.070
BTW te verrekenen met de belastingdienst	876.895	1.020.866
Nog te betalen bedragen	129.028	271.880
Tussenrekening BuZa	2.999	22.855
Tussenrekeningen lonen	723.098	660.999
Totaal verplichtingen opgebouwd in begrotingsjaar	1.758.759	1.994.670

Tabel 30 Verplichtingen opgebouwd in begrotingsjaar 2019

De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen

Voor het onderdeel “de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen ter dekking van lasten van volgende jaren” moet het verloop gedurende het jaar in een overzicht worden weergegeven. De totstandkoming van het saldo is gepresenteerd in onderstaand overzicht.

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2018	Vermeerding	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2019
Vooruitontvangen bedragen	36.088		36.088	0
Tussenrekening Stichting Rekenkamer commissie	65.746	51.000	57.688	59.058
Totaal overlopende passiva Europese en Nederlandse overheden	101.835	51.000	93.776	59.058

Tabel 31 Overlopende passiva Europese en Nederlandse overheden

De tussenrekening van de Rekenkamercommissie verdient toelichting. De Rekenkamercommissie doet onafhankelijk onderzoek. Om dit te waarborgen beschikt de commissie over een eigen financiële huishouding inclusief begroting en jaarrekening. De BEL Combinatie verzorgt de financiële administratie van de Rekenkamercommissie. Vanwege een ander tijdsplan in het jaarrekeningproces zijn nog niet alle kosten en baten voor 2019 daadwerkelijk afgerekend. Jaarlijks kan het bedrag verschillen door reservevorming van de commissie.

4.4 EMU - Saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de organisatie. Tevens heeft het EMU-saldo een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht.

Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden onderdeel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau is voor de decentrale overheden verplicht gesteld om het eigen EMU-saldo te vermelden in de begroting en jaarrekening.

Berekening EMU-saldo

Het EMU-saldo van de BEL Combinatie komt op basis van de realisatie 2019 uit op € 247.736. Dit betekent dat in EMU-termen de uitgaven € 247.736 euro lager zijn dan de inkomsten.

Berekening EMU-saldo (bedragen x €1.000)	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Periode	T-1	T	T
A. Exploitatiesaldo vóór mutatie reserves	-612	0	58
B. Mutatie (im)materiële vaste activa	5.415	-128	-186
C. Mutatie voorzieningen	-	-	-
D. Mutatie voorraden	3	-	-4
E. Boekwinst bij verkoop effecten en gerealiseerde boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo (A-B+C-D-E)	-6.032	128	248

Tabel 32 Berekening EMU-saldo

4.5 Elementen die buiten de balanstellingen vallen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

Verplichtingen	Leverancier	Looptijd		Jaarbedrag
		Van	t/m	
Schoonmaakkosten	Tomin	2019	2022	137.500
Verzorging kantine	Sherpa	2020	2024	40.000
Gebouwenbeheer	Kropman	2016	2022	117.000
Frankering van de post	KPN	2013	Evaluatie	45.000
Leasecontracten wagenpark	Athlon	2016	2022	36.000
Dienstverlening arbodienst	Zorg van de Zaak	2019	2023	40.000
Externe inhuur	Diversen	div.	div.	2.840.104
Datalijnen telefonie	KPN	2015	2020	90.000
Informatie en ICT: Heffen en waarderen	Pink Roccade	1-1-2016	1-1-2022	84.000
Informatie en ICT: I-burgerzaken	Pink Roccade	2020	2023	45.000
Informatie en ICT: Innen - Middelen	Pink Roccade	1-11-2016	1-11-2022	37.000
Informatie en ICT: SAP	Pink Roccade	2017	2021	58.500
Informatie en ICT: E-suite zaaksysteem	Dimpact	17-7-2013	1-1-2020	109.500
Informatie en ICT: Burgerzaken	Dimpact	1-8-2017	1-8-2020	41.000
Informatie en ICT: Luchtfoto's	Cyclirams	1-1-2016	1-1-2020	35.000
Beheer ICT: infra serv en beheer hosting	Pink Roccade	4-8-2017	4-8-2021	129.000
Beheer ICT: Makelaar	Pink Roccade	17-7-2013	2-2-2022	69.000
Beheer ICT: Motion	Centric	1-1-2018	1-1-2021	50.000
Beheer ICT: Beheeromgeving en DDG	Xiphos/Fencer	jul-18	jul-21	290.000
Beheer ICT: Cloud Via Interconnect	Xiphos/Fencer	jul-18	jul-23	306.000
Totaal verplichtingen				4.599.604

Tabel 33 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

4.6 Toelichting op de balans

Corona en gevolgen voor de BEL Combinatie

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekennde omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. De BEL Combinatie streeft naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen ten behoeve van Blaricum, Eemnes en Laren. Daarnaast worden de reguliere werkzaamheden zoveel mogelijk gecontinueerd. Daarbij wordt rekening gehouden met het advies van het kabinet om thuis te werken. Om dit laatste mogelijk te maken zijn in 2020 extra kosten gemaakt voor onder andere ICT. Omdat onduidelijk is hoe lang deze maatregelen van kracht blijven en of en zo ja in welke vorm er sprake is van compensatie vanuit het Rijk is bij het opmaken van de jaarstukken in april 2020 niet te zeggen welke (financiële) impact deze pandemie uiteindelijk op de BEL zal hebben.

5 Bijlagen

5.1 Bijlage 1: Investeringsprojecten

Af te sluiten investeringen bij jaarrekening 2019

Bij het jaarwerk worden de investeringen gecontroleerd. Wanneer de werkzaamheden zijn afgerond wordt de betreffende investering afgesloten. De overschrijdingen op ICT investeringen à € 103.784 en de overschrijdingen van € 2.962 op de overige investeringen wordt in het vaststellingsbesluit vastgelegd. De verschillende orders van ICT worden als één totaalinvestering gezien. In 2019 worden alleen WABO Squit en Koppelingen met een overschrijding afgesloten.

Interne order		Krediet	Besteed t/m 2018	Besteed 2019	Begrotingswijziging
ICT investeringen					
74000088	WABO SquitXO fase 2	20.000	65.534	4.000	49.534
74000130	Inrichting/upgrade Corsa	57.699	57.699	0	0
74000137	Generieke software 2018	57.250	46.814	9.400	-1.036
74000139	Koppelingen	58.154	58.154	61.798	61.798
74000146	Digitalisering begraafplaatsadm.	12.500	750	8.318	-3.432
74000148	Basisregistratie 2019	38.995	0	38.786	-209
74000149	I-burgerzaken fase 3	0	0	0	0
74000150	Beveiligingsplan ICT 2019	15.000	13.500	553	-948
74000151	Core Switch vervanging	75.000	0	85.203	10.203
74000152	Firewall vervanging	10.000	0	13.940	3.940
74000153	Back up vervanging	15.012	0	0	-15.012
74000156	Informatieveiligheid	15.000	0	0	-15.000
74000160	Werkplekken ICT 2019	30.000	0	36.492	6.492
74000161	Server-netwerken 2019	10.250	0	17.342	7.092
74000162	Generieke software 2019	57.500	0	57.861	361
74000175	Koppeling Smart documents aan Motion	0	0	0	0
74000176	Koppeling TIM aan Motion	0	0	0	0
Subtotaal af te sluiten ICT investeringen		472.360	242.451	333.693	103.784
Overige investeringen					
74000074	Brandmeld installatie	54.900	21.483	32.720	-697
74000169	Isuzu D-Max	40.000	0	36.942	-3.058
74000172	Wintermaterieel (strooiers/sneeuwplough)	30.000	0	36.716	6.716
74000185	MJOP Gem. Werf schilderwerk	17.270	0	17.271	1
74000189	Dranghekken	15.000	0	15.000	0
Subtotaal af te sluiten overige investeringen		151.170	21.483	138.649	2.962
Totaal af te sluiten investeringen		629.530	263.934	472.341	106.746

Tabel 34 Af te sluiten investeringen 2019

Overzicht lopende investeringen per 31 december 2019

De BEL Combinatie kent de volgende lopende investeringen:

Interne order	Jaar	Krediet	Besteed	Restant krediet
ICT investeringen				
74000133 E-facturatie	2018	25.000	0	25.000
74000147 Bestuurlijke besluitvorming Corsa	2018	25.000	60.858	-35.858
74000154 HRM smart inhuur	2018	0	0	0
74000155 Migratie e-suite naar corsa	2019	50.000	73.542	-23.542
74000157 Akten Kofax	2019	15.000	0	15.000
74000158 MOR app nieuwe stijl	2019	20.000	10.475	9.525
74000159 Microsoft office migratie	2019	15.000	0	15.000
74000163 Presentatie schermen en pantry	2019	20.000	330	19.670
74000164 AVG en Privacy	2019	11.500	170	11.330
74000167 Ipad's	2019	0	0	0
74000168 Implementatie i kwijtschelding	2019	10.000	9.400	600
74000173 LIAS	2019	35.000	23.900	11.100
74000174 Verplichtingenadmin.	2019	185.840	113.682	72.158
74000177 Motion module in-uit dienst/doorstr.pers	2019	15.000	8.664	6.336
74000178 MOR-app	2019	20.000	0	20.000
74000179 Green Valley diversen	2019	12.250	8.395	3.855
74000180 Zakenmagazijn	2019	15.000	0	15.000
74000181 HRM academie	2019	25.000	0	25.000
Subtotaal lopende ICT investeringen		499.590	309.415	190.175
Overige investeringen				
74000128 Gem.werf infra & schakelmat. NEN3140 ins	2017	17.000	0	17.000
74000131 Vrachtwagen	2018	295.000	0	295.000
74000144 MJOP lakken parketvloeren/houten trappen	2019	15.500	10.630	4.870
74000170 Voertuig Bijvanck	2019	50.000	0	50.000
74000171 Trekker	2019	65.000	0	65.000
74000182 MJOP werf vervangen verl.+ schakelmater.	2019	20.100	0	20.100
74000183 MJOP BEL-kantr. verv. accu's vluchtwegver	2019	14.600	0	14.600
74000184 MJOP BEL-kantr. verv. delen liftinstal.	2019	101.700	0	101.700
74000186 MJOP nog te definiëren/onvoorzien	2019	14.830	0	14.830
74000187 MJOP BEL-kantr. oph./herstr. Parkeerter.	2019	23.000	0	23.000
74000188 MJOP BEL-kantr. Verbetering zonwering	2019	54.500	0	54.500
Subtotaal overige investeringen		671.230	10.630	660.600
Totaal lopende investeringen		1.170.820	320.045	850.775

Tabel 35 Lopende investeringen 2019

5.2 Bijlage 2: Overzicht Programma - Taakveld - Kostenplaats

Programma	Taakveld	Kostenplaats	Omschrijving
Alg. dekkingsmiddelen	0.5 Treasury	40000000	Kapitaallasten
Alg. dekkingsmiddelen	0.8 Over. baten en lasten	69221000	Inkomsten DVO
Alg. dekkingsmiddelen	0.5 Treasury	94050000	Treasury
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	40000600	Werf Buitendienst
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	40000610	Zuidersingel 2 Gemeentewerf
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	40000620	Levensboom 12 Wijkpost
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	40000700	Doorontwikkeling Interne Projectorg
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	40000730	Doorontwikkeling Kwaliteitsimpuls
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	41500510	Team Heffen & Waarderen
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	42100300	Team Ruimtelijke Ontwikkeling
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	42200200	Team Publiekszaken
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	42200210	Team KCC
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	42200310	Team Vergunningen
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	42200400	Team Handhaving
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	42300200	Team Openbare Ruimte
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	42300300	Team Buitendienst
Dienstverlening	0.8 Over. baten en lasten	69220000	Incidentele baten en lasten
Mutatie reserves	0.10 Mutatie reserves	69800000	Mutatie reserve
Overhead	0.4 Overhead	40000100	Zuidersingel 5 BEL-kantoor
Overhead	0.4 Overhead	40000200	Automatisering
Overhead	0.4 Overhead	40000210	ICT voorzieningen
Overhead	0.4 Overhead	40000300	BEL bestuurszaken
Overhead	0.4 Overhead	40000400	Facilitair
Overhead	0.4 Overhead	40000500	Personeel & Organisatie
Overhead	0.4 Overhead	41000300	Directeur
Overhead	0.4 Overhead	41500200	Team Planning & Control
Overhead	0.4 Overhead	41500250	Teamleider C&F
Overhead	0.4 Overhead	41500300	Team HRM
Overhead	0.4 Overhead	41500310	Team Communicatie
Overhead	0.4 Overhead	41500350	Teamleider HRM / Communicatie
Overhead	0.4 Overhead	41500400	Team Informatiebeheer
Overhead	0.4 Overhead	41500410	Team Facilitair
Overhead	0.4 Overhead	41500420	Team DIV
Overhead	0.4 Overhead	41500450	Teamleider Bedrijfsondersteuning
Overhead	0.4 Overhead	41500500	Team Administratie
Overhead	0.4 Overhead	41500600	Team Juridische Zaken
Overhead	0.4 Overhead	42100250	Maatschappelijke Ontwikkeling TL
Overhead	0.4 Overhead	42100350	Ruimtel. Ontw. & Openb. Ruimte TL
Overhead	0.4 Overhead	42200250	Publiek TL
Overhead	0.4 Overhead	42200350	Vergunningen & Handhaving TL
Overhead	0.4 Overhead	42300350	Buitendienst TL

Tabel 36 Overzicht programma – taakveld - kostensoort

5.3 Bijlage 3: Taakveldoverzicht

Taakveld overzicht		Begroting 2019 voor wijziging			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019			Vershil (b-a)
Taakveld:		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo(a)	Baten	Lasten	Saldo (b)	Resultaat
0.1	Bestuur	-27.660	27.660	-	-24.323	24.323	-	-24.323	24.323	-	-
0.2	Burgerzaken	-813.376	813.376	-	-1.396.108	1.396.108	-	-1.396.108	1.396.108	-	-
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-529.544	529.544	-	-571.545	571.545	-	-571.545	571.545	-	-
0.4	Overhead	-519.213	10.145.595	9.626.382	-530.212	10.767.632	10.237.420	-585.541	10.360.663	9.775.122	-462.298
0.5	Treasury	-	364.466	364.466	-	-13.687	-13.687	-	-37.334	-37.334	-23.647
0.61	OZB woningen	-439.697	439.697	-	-543.878	543.878	-	-543.878	543.878	-	-
0.8	Overige baten en lasten	-10.181.979	191.131	-9.990.848	-10.317.383	93.650	-10.223.733	-10.661.607	865.589	-9.796.018	427.715
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	58.231	58.231	58.231
0.0	Bestuur en ondersteuning	-12.511.469	12.511.469	-	-13.383.449	13.383.449	-	-13.783.001	13.783.001	-	-
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-47.592	47.592	-	-141.513	141.513	-	-141.513	141.513	-	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	-483.104	483.104	-	-795.174	795.174	-	-795.174	795.174	-	-
1.0	Veiligheid	-530.696	530.696	-	-936.688	936.688	-	-936.688	936.688	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	-1.495.987	1.495.987	-	-1.051.717	1.051.717	-	-1.146.339	1.146.339	-	-
2.2	Parkeren	-130.266	130.266	-	-4.388	4.388	-	-4.388	4.388	-	-
2.5	Openbaar vervoer	-13.168	13.168	-	-4.642	4.642	-	-4.642	4.642	-	-
2.0	Verkeer, vervoer en waterstaat	-1.639.421	1.639.421	-	-1.060.747	1.060.747	-	-1.155.368	1.155.368	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-6.837	6.837	-	-6.837	6.837	-	-647	647	-	-
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-18.270	18.270	-	-19.007	19.007	-	-19.007	19.007	-	-
3.4	Economische promotie	-20.462	20.462	-	-82.255	82.255	-	-82.255	82.255	-	-
3.0	Economie	-45.569	45.569	-	-108.099	108.099	-	-101.909	101.909	-	-
4.1	Openbaar basisonderwijs	-17.239	17.239	-	-5.828	5.828	-	-5.828	5.828	-	-
4.2	Onderwijshuisvesting	-26.123	26.123	-	-42.353	42.353	-	-42.353	42.353	-	-
4.3	Onderwijsbeleid leerlingzaken	-14.280	14.280	-	-45.008	45.008	-	-45.008	45.008	-	-
4.0	Onderwijs	-57.642	57.642	-	-93.190	93.190	-	-93.190	93.190	-	-
5.1	Sportbeleid en activering	-84.403	84.403	-	-88.519	88.519	-	-88.519	88.519	-	-
5.3	Cultuur presentatie, -productie en - participatie	-84.872	84.872	-	-172.003	172.003	-	-172.003	172.003	-	-
5.5	Cultureel erfgoed	-	-	-	-10.202	10.202	-	-10.202	10.202	-	-
5.6	Media	-2.644	2.644	-	-21.371	21.371	-	-21.371	21.371	-	-
5.7	Openbaar groen	-1.422.394	1.422.394	-	-1.342.311	1.342.311	-	-1.342.311	1.342.311	-	-
5.0	Sport, cultuur en recreatie	-1.594.313	1.594.313	-	-1.634.405	1.634.405	-	-1.634.405	1.634.405	-	-

Taakveld overzicht		Begroting 2019 voor wijziging			Begroting 2019 na wijziging			Realisatie 2019			Verschil (b-a)
Taakveld:		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo(a)	Baten	Lasten	Saldo (b)	Resultaat
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-440.330	440.330	-	-311.417	311.417	-	-311.417	311.417	-	-
6.2	Wijkteams	-137.911	137.911	-	-40.669	40.669	-	-40.669	40.669	-	-
6.3	Inkomensregelingen	-	-	-	-1.619	1.619	-	-1.619	1.619	-	-
6.4	Begeleide participatie	-	-	-	-6.476	6.476	-	-6.476	6.476	-	-
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-	-2.267	2.267	-	-2.267	2.267	-	-
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	-	-	-31.732	31.732	-	-31.732	31.732	-	-
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-7.192	7.192	-	-88.397	88.397	-	-88.397	88.397	-	-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-3.913	3.913	-	-70.265	70.265	-	-70.265	70.265	-	-
6.0	Sociaal domein	-589.346	589.346	-	-552.842	552.842	-	-552.842	552.842	-	-
7.1	Volksgezondheid	-5.816	5.816	-	-56.341	56.341	-	-56.341	56.341	-	-
7.2	Riolering	-309.658	309.658	-	-308.039	308.039	-	-238.234	238.234	-	-
7.3	Afval	-158.552	158.552	-	-182.210	182.210	-	-78.550	78.550	-	-
7.4	Milieubeheer	-181.629	181.629	-	-193.271	193.271	-	-193.271	193.271	-	-
7.5	Begraafplaatsen	-223.776	223.776	-	-366.250	366.250	-	-366.250	366.250	-	-
7.0	Volksgezondheid en milieu	-879.431	879.431	-	-1.106.110	1.106.110	-	-932.645	932.645	-	-
8.1	Ruimtelijke ordening	-304.504	304.504	-	-261.613	261.613	-	-261.613	261.613	-	-
8.2	Grondexploitatie	-40.506	40.506	-	-18.450	18.450	-	-39.938	39.938	-	-
8.3	Wonen en bouwen	-1.395.890	1.395.890	-	-1.153.927	1.153.927	-	-1.153.927	1.153.927	-	-
8.0	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-1.740.900	1.740.900	-	-1.433.990	1.433.990	-	-1.455.477	1.455.477	-	-
TOTAAL TAAKVELDEN		-19.588.787	19.588.787	-	-20.309.518	20.309.518	-	-20.645.525	20.645.525	-	-

Tabel 37 Taakveldoverzicht

6 CONTROLEVERKLARING

Volgt.

7 VASTSTELLINGSBESLUIT

Het Dagelijks Bestuur van de BEL Combinatie besluit:

1. In te stemmen met het jaarverslag van de Jaarstukken 2019 BEL Combinatie;
2. In te stemmen met de jaarrekening van de Jaarstukken 2019 BEL Combinatie;
3. In te stemmen met het positieve resultaat van de jaarrekening à € 58.231;
4. Kennis te nemen van het accountantsverslag 2019;
5. De 'Jaarstukken 2019' voor zienswijze aan te bieden bij de gemeenteraden van Blaricum, Eemnes en Laren;
6. De Managementletter 2019 GR BEL Combinatie voor kennisgeving aan te nemen.

Het Algemeen Bestuur van de BEL Combinatie besluit:

1. De jaarrekening en het jaarverslag 2019 vast te stellen met een positief resultaat van € 58.231;
2. Het positieve resultaat te storten in de algemene reserve;
3. De ICT investeringen en de overige investeringen in het overzicht "af te sluiten kredieten" af te sluiten;
4. Kennis te nemen van de controleverklaring en het verslag van bevindingen behorend bij de jaarrekening 2019.

8 LIJST VAN TABELLEN EN FIGUREN

Tabellen

<i>Tabel 1 Algemene dekkingsmiddelen</i>	27
<i>Tabel 2 Specificatie overhead</i>	27
<i>Tabel 3 Cyclische aanpak risicomanagement</i>	30
<i>Tabel 4 Schematische weergave financiële gevolgen risico's</i>	31
<i>Tabel 5 Ratio weerstandsvermogen BEL Combinatie</i>	32
<i>Tabel 6 Risico inventarisatie ultimo 2019</i>	33
<i>Tabel 7 Kengetallen BEL Combinatie</i>	35
<i>Tabel 8 Leningenportefeuille 2019</i>	39
<i>Tabel 9 Kasgeldlimiet 2019</i>	39
<i>Tabel 10 Rentetoerekening jaarrekening BEL 2019</i>	40
<i>Tabel 11 Renterisiconorm 2019</i>	41
<i>Tabel 12 Kredietbeoordelingen BNG</i>	41
<i>Tabel 13 Overzicht baten en lasten per programma</i>	48
<i>Tabel 14 Overzicht van baten en lasten per kostencategorie</i>	49
<i>Tabel 15 Incidentele baten en lasten 2019</i>	52
<i>Tabel 16 Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen</i>	53
<i>Tabel 17 Soorten begrotingsonrechtmatigheden</i>	54
<i>Tabel 18 Analyse begrotingsoverschrijdingen (bedragen x 1.000 euro)</i>	55
<i>Tabel 19 Balans: Activa</i>	56
<i>Tabel 20 Balans: Passiva</i>	57
<i>Tabel 21 Verloopoverzicht Immateriële vaste activa</i>	58
<i>Tabel 22 Verloopoverzicht Materiële vaste activa</i>	58
<i>Tabel 23 Overzicht schatkistbankieren</i>	59
<i>Tabel 24 Rekening-courantverhoudingen niet financiële instellingen</i>	59
<i>Tabel 25 Liquide middelen</i>	60
<i>Tabel 26 Overlopende activa</i>	60
<i>Tabel 27 Verloopoverzicht reserves</i>	61
<i>Tabel 28 Overzicht vaste schulden</i>	62
<i>Tabel 29 Rekening- courantverhoudingen niet financiële instellingen</i>	62
<i>Tabel 30 Verplichtingen opgebouwd in begrotingsjaar 2019</i>	62
<i>Tabel 31 Overlopende passiva Europese en Nederlandse overheden</i>	63
<i>Tabel 32 Berekening EMU-saldo</i>	64
<i>Tabel 33 Niet uit de balans blijkende verplichtingen</i>	65
<i>Tabel 34 Af te sluiten investeringen 2019</i>	67
<i>Tabel 35 Lopende investeringen 2019</i>	68
<i>Tabel 36 Overzicht programma – taakveld - kostensoort</i>	69
<i>Tabel 37 Taakveldoverzicht</i>	71

Figuren

<i>Figuur 1 Kansen en uitdagingen in de digitale samenleving</i>	22
--	----